

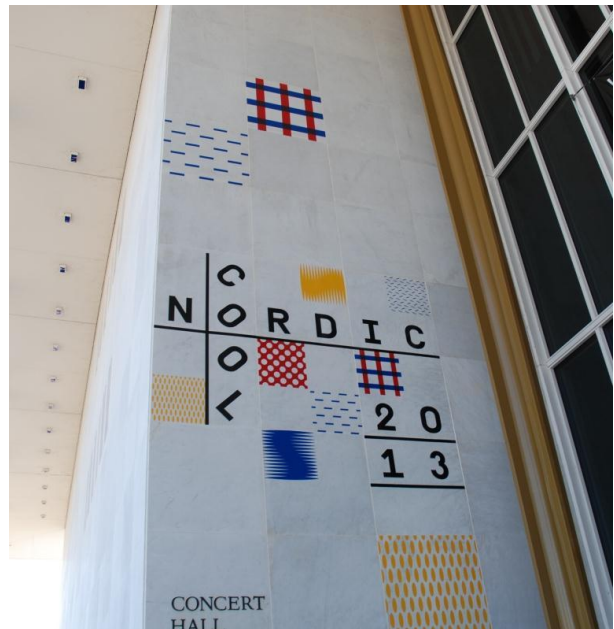
ULKOASIAINMINISTERIÖ
UTRIKESMINISTERIET

norden

Vuosikertomus pohjoismaisesta yhteistyöstä 2013

Pohjoismaiden neuvoston
Suomen valtuuskunnalle

Kuva: Magnus Fröderberg, norden.org

Vuosikertomus on laadittu eri ministeriöiden, järjestöjen ja Pohjoismaisen yhteistyön sihteeristön toimittamien yhteenvetojen perusteella.

KANNEN VALOKUVAT:

Johannes Jansson, norden.org (vas)

Jesper Schou-Knudsen, norden.org (oik),

Kokoro & Moin Kennedy Centerille suunnittelema Nordic Cool 2013 -näyttelyilme

Esipuhe

Ruotsin pohjoismaisen puheenjohtajakauden 2013 kokoava pääteema ”Pohjoismainen malli uuteen aikaan” avattiin aiheilla syrjäytyminen, kilpailukyky, kestävyys, väestön kehitys ja Pohjola maailmassa. Priorisointibudjetti oli ensimmäistä kertaa käytössä. Sen tarkoituksena on pohjoismaisen yhteistyön poliittisen dynamiikan lisääminen sekä laajempiin ja innovatiivisiin hankkeisiin panostaminen – näin varmistutaan aktiivisesta ja ajankohtaisesta yhteistyöstä. Ruotsin priorisointibudjetin puitteissa toteutettiin neljä hanketta: kaivannaisteollisuus (NordMin), nuorten työmarkkinat, oppiminen työpaikalla sekä lyhytikäisten ilmaston vaikuttavien päästöjen inventointi.

Pohjoismaiden pääministerit tapasivat vuoden aikana kahdesti, perinteisessä kesäkokouksessaan Tukholman saaristossa sekä Pohjoismaiden neuvoston istunnon yhteydessä Oslossa lokakuun lopussa. Kesäkokouksen asialistalla oli nuorisotyöttömyyden lisäksi mm. rajaesteiden poistaminen, pohjoismainen ulko- ja puolustuspoliittinen yhteistyö, EU:n talouskriisi, Islannin EU-jäsenyysneuvottelut sekä arktinen yhteistyö. Pääministerit osallistuivat paneelikeskusteluun ”Flera unga i arbete” työmarkkinaseminaarissa, joka oli Ruotsin Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajakauden päätapahtuma. Pohjoismaiden neuvoston istunnon yhteydessä pidetyissä keskusteluissa pääministerit keskittyivät arktiseen ja Barents-yhteistyöhön, ajankohtaisiin ulko- ja turvallisuuspoliittisiin kysymyksiin, kasvun ja kilpailukyyn edistämiskeinoihin sekä pääministerien aloitteeseen terveysyhteistyöstä. Pääministerit hyväksyivät istunnon yhteydessä julistuksen rajaesteiden poistamisesta Pohjolassa. Nordic Innovation käynnisti valmistelun pääministeri Kataisen Oslossa Pohjoismaiden neuvoston avajaisistunnossa tekemän Team Norden -aloitteen pohjalta pohjoismaiseen viennin edistämiseen liittyvästä yhteistyöstä.

Yhteistyöministerit tapasivat vuoden aikana viidesti virallisessa kokouksessa: kahdesti Tukholmassa, Washingtonissa, Visbyssä ja Oslossa Pohjoismaiden neuvoston istunnon alla. Yhteistyöministerit jatkoivat keskustelua budjettileikkauksen kohdentamisesta. Syksyllä 2012 päätettiin osana vuoden 2013 budjettiprosessia, että ministerineuvoston vajaan 1 miljardin tanskan kruunun budjettikehystä leikataan 5 % vuonna 2014 ja että vuosina 2015–2016 säästetään vielä enintään 5 % lisää. Ministerit kävivät vuoden aikana useita keskusteluja yhteistyövizioista ja pääsihteerille annettiin tehtäväksi laatia luonnos visiojulkilausumaksi. Samassa yhteydessä tuotiin esille tarve uudistaa Pohjoismaiden ministerineuvoston (PMN) sihteeristön työprosesseja ja pääsihteerin johtama nk. modernisointityö aloitettiin. PMN:n Baltian maiden ja Luoteis-Venäjän välistä naapuruusyhteistyötä määrittävät suuntaviivat hyväksyttiin, ja yhteistyö jatkui aktiivisena. Arktiset asiat ja yhteistyö länsinaapurien kanssa olivat keskeisesti esillä.

Suuri yhteispohjoismainen kulttuurisatsaus Nordic Cool 2013 Kennedy Centerissä, Washington DC:ssä oli niin yleisön kuin kriitikoiden ylistämä. Kuukauden ajan pohjoismainen festivaali esitteli yhdysvaltalaisille laajasti pohjoismaista kulttuuria. Yli 700 taitelijaa kaikista Pohjoismaista ja itsehallintoalueilta osallistui tapahtumaan.

Rajaestetyö jatkui aktiivisena vuonna 2013. Pääministerien julkilausuman lisäksi yhteistyöministerit hyväksyivät uuden pohjoismaisen rajaesteyhteistyön strategia- ja toimintaohjelman vuosiksi 2014 - 2017. Osana uutta strategiaa perustettiin tammikuussa 2014 toimintansa aloittava rajaesteneuvosto.

Päätettiin laatia terveysalan pohjoismaista yhteistyötä käsittelevä raportti. Kesäkuussa 2014 julkaistavassa terveyssektorin ”Stoltenberg-raportissa” määritellään kymmenen potentiaalisinta pohjoismaista yhteistyöalaa pitkän aikavälin perspektiivissä.

Uusi Pohjoismaiden ministerineuvoston pääsihteeriksi norjalainen Dagfinn Høybråten aloitti tehtävänsä maaliskuussa. Entisellä terveys-, työ- ja sosiaaliministerillä on pitkä kokemus pohjoismaisesta yhteistyöstä.

Helsingissä huhtikuussa 2014

Alexander Stubb
Pohjoismainen yhteistyöministeri

Sisällysluettelo

Esipuhe	3
Sisällysluettelo	4
POHJOISMAISEN YHTEISTYÖN POLIITTISET SUUNTAVIIVAT	5
Pääministereiden yhteistyö	5
Yhteistyöministereiden yhteistyö	6
Pohjoismainen ulko- ja turvallisuuspoliittinen yhteistyö	7
Puolustuspoliittinen yhteistyö	7
Ulkomaankauppaa koskeva yhteistyö	8
Yhteistyö kehityskysymyksissä	8
HORISONTAALISET KYSYMYKSET	10
Rajaesteet ja pohjoismaalaisten arkielämän helpottaminen	10
Kestävä kehitys	14
Pohjoinen ulottuvuus, lähialueet ja alueneuvostot	14
Nuorisoyhteistyö	15
Kielikysymys	17
Itsehallintoalueiden asema ja osallistuminen	18
POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ ERI SEKTOREILLA	19
Kulttuuriyhteistyö	19
Koulutus- ja tutkimusalan yhteistyö	21
Ympäristö	22
Elinkeino-, energia- ja aluepolitiikka	24
Pohjoismainen yhteistyö talous- ja finanssisektorilla	26
Maa- ja metsätalous- sekä kalastus- ja elintarvikesektori	27
Sosiaali- ja terveyspolitiikka	31
Tasa-arvoyhteistyö	32
Työelämää koskeva yhteistyö	33
Lainsäädäntöyhteistyö ja muu oikeudellinen yhteistyö	35
MUU POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ	36
Yhteistyö kuluttaja-asioissa	36
Liikenne	36
Pelastusalan yhteistyö	37
Poliisiyhteistyö	39
Maahanmuutto- ja kansalaisuusasiat	40
Rajaturvallisuusalan yhteistyö	40
Yhteistyö saamelaisasioissa	40
LIITTEET	42
Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti vuonna 2013	42
Pohjoismaiset kokoukset, seminaarit ja konferenssit vuonna 2013	43

POHJOISMAISEN YHTEISTYÖN POLIITTISET SUUNTAVIIVAT

Pääministereiden yhteistyö

Pohjoismaiden pääministerit tapasivat vuoden aikana kahdesti, perinteisessä kesäkokouksessaan Tukholmassa toukokuun puolivälissä sekä Pohjoismaiden neuvoston istunnon yhteydessä Oslossa lokakuun lopussa. Samassa yhteydessä pääministerit tapasivat lisäksi itsehallintoalueiden edustajat sekä Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajiston. Pääministerit tapasivat myös perinteisesti Baltian maiden kollegansa istunnon alla.

Pääministerit pitivät kesäkokouksensa Tukholman saaristossa. Asialistalla oli nuorisotyöttömyyden lisäksi mm. rajaesteiden poistaminen, pohjoismainen ulko- ja puolustuspoliittinen yhteistyö, EU:n talouskriisi, Islannin EU-jäsenyysneuvottelut ja arktinen yhteistyö. Ulkopoliittisia aiheita olivat Syyrian tilanne, Mali, Venäjä ja itäinen kumppanuus. Pääministerit osallistuivat paneelikeskusteluun työmarkkinaseminaarissa "Flera unga i arbete", joka oli Ruotsin Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajakauden päätapahtuma.

Pohjoismaiden neuvoston istunnon yhteydessä pidetyissä keskusteluissa pääministerit keskittyivät arktiseen ja Barents-yhteistyöhön, ajankohtaisiin ulko- ja turvallisuuspoliittisiin aiheisiin (mukaan lukien joulukuun Eurooppa-neuvoston agenda) sekä Yhdysvaltain presidentti Obaman ja Pohjoismaiden päämiesten tapaamisessa Tukholmassa syyskuussa sovitun julkilausuman seurantaan. Lisäksi keskusteltiin kasvun ja kilpailukyvyn edistämistä, pääministerien aloitteesta terveysyhteistyön lisäämisestä sekä rajaesteyhteistyöstä. Pääministerit hyväksyivät istunnon yhteydessä julistuksen rajaesteiden poistamisesta Pohjolassa: "Pohjola rajattoman yhteistyön edelläkävijänä tavoitteena työpaikkojen ja kasvun luominen".

Pohjoismaiden pääministerit Oslossa lokakuun lopussa. (Kuva: Magnus Fröderberg, norden.org)

Yhteistyöministeriöiden yhteistyö

Yhteistyöministerit tapasivat vuoden aikana viidesti virallisissa kokouksissa: Tukholmassa tammikuussa, Washingtonissa helmikuussa, Visbyssä heinäkuussa osallistuen Almedal-viikolla paneelikeskusteluun pohjoismaisen yhteistyön tulevaisuudesta, Tukholmassa syyskuussa sekä Osllossa lokakuussa Pohjoismaiden neuvoston istunnon yhteydessä. Ensimmäisen yhteistyöministerikokouksen asialistalla oli ainoana kysymyksenä Pohjoismaiden ministerineuvoston (PMN) budjettiin kohdistuvat säästöt ja niiden kohdentamismalli. Edellisenä vuonna tehdyn päätöksen mukaan PMN:n vajaan 1 mrd. DKK:n budjettikehystä leikataan 5 % vuonna 2014 ja vuosina 2015–2016 säästetään yhteensä enintään 5 % lisää.

Puheenjohtajamaan kolmevuotinen nk. priorisointibudjetti oli ensimmäistä kertaa käytössä vuonna 2013. Priorisointibudjettia käytetään uusien suurten ja priorisointujen panostusten käynnistämiseen. Budjetilla pystytään uudistamaan ja kehittämään yhteistyötä ja vastaamaan paremmin ajankohtaisiin kysymyksiin ja haasteisiin. Ruotsin puheenjohtajuusvuoden prioriteettihankkeet olivat nuorisotyöttömyys, kestävän kaivannaisteollisuuden verkoston (NordMin) luominen, lyhytikäisten ilmastoon vaikuttavien yhdisteiden päästöinventaarion parantaminen sekä oppiminen työpaikalla. Ruotsin puheenjohtajuuskaudella yhteistyöministerit kävivät perusteellista visiokeskustelua pohjoismaisesta yhteistyöstä. Ruotsi esitti yhteenvedon puheenjohtajuuskaudellaan käydyistä keskustelusta Pohjoismaisen yhteistyökomitean kokouksessa joulukuussa ja samassa yhteydessä pääsihteerinä pyydettiin laatimaan luonnos visiojulkilausumaksi vuoden aikana käytyjen keskustelujen pohjalta. Julkilausuma annetaan ensi vuonna.

Visiokeskustelussa tuli useasti esille Pohjolan profilointiin liittyviä näkökohtia. PMN:n sihteeristö onkin yhteistyöministeriöiden vuoden 2008 kansainvälistä profilointityötä koskevan päätöksen pohjalta lisääntyvässä määrin toteuttanut kansainvälisiin yleisöryhmiin kohdistuvia hankkeita. Viimeisin oli erittäin menestyksellisesti järjestetty taide- ja kulttuurifestivaali Nordic Cool Washingtonissa 2013. Branding-työhön on tarkoitus palata ensi vuonna.

Rajaestetyö jatkui aktiivisena. Pohjoismaiden neuvoston istunnossa esitettiin uusi kattava rajaesteyhteistyön strategia- ja toimintaohjelma vuosille 2014–2017, jonka oli valmistellut yhteistyöministeriöiden asettama työryhmä. Toimintaohjelma sisältää pohjoismaisen rajaesteyhteistyön vision, rajaestetermin määrittelyn, uuden rajaesteneuvoston mandaatin sekä eri toimijoiden työkuvaukset. Osana uutta strategiaa perustetaan 1.1.2014 alkaen uusi rajaesteneuvosto rajaestefoorumin tilalle. Rajaestefoorumi on toiminut menestyksellisesti pj. Ole Norrbackin johdolla sitten perustamisen vuonna 2007. Vuoden aikana foorumi keskittyi PK-yritysten kokemien esteiden kartoittamiseen, rakennusalan standardien yhtenäistämiseen ja rajaestetietokannan käyttökelpoisuuden parantamiseen.

Ministerineuvoston naapuruusyhteistyön saralla hyväksyttiin uudet suuntaviivat Baltian maiden, Luoteis-Venäjän sekä Valko-Venäjän kanssa tehtävälle yhteistyölle ja käytännön yhteistyö jatkui aktiivisena. Vuoden

Ministeri Stubb PN:n istunnossa Osllossa lokakuussa
(Kuva: Magnus Fröderberg, norden.org)

aikana oli myös huomattavaa aktiivisuutta arktisessa yhteistyössä sekä yhteistyössä länsinaapurien kanssa. Venäjän viranomaiset tekivät tarkastuskäynnin Kaliningradin toimistoon. Tämän vuoksi ministerineuvoston sihteeristö on käynyt keskusteluja venäläisten viranomaisten kanssa toimistojen statuksesta. Asian selvittäminen jatkuu.

Ministerineuvoston pääsihteeri aloitti yhteistyön tehostamiseen tähtäävän nk. modernisointityön, jossa tarkastellaan toimintojen kehittämistä ja tehostamista mm. sihteeristön päätös- ja budjettiprosessien, hankehallinnon sekä pohjoismaisten laitosten suhteen.

Yhteistyöministeri Stubb esitteli Pohjoismaiden neuvoston istunnossa ministerineuvoston EU-yhteistyötä koskevan selonteon.

Pohjoismainen ulko- ja turvallisuuspoliittinen yhteistyö

Ruotsi toimi vuonna 2013 epävirallisen pohjoismaisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön puheenjohtajana.

Pohjoismaiden tahto ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön tiivistämiseksi on vahva, ja keskustelu yhteistyön edelleen kehittämisestä jatkui. Yhteistyö kyberturvallisuuden alalla eteni. Suomen puheenjohtajakaudella vuonna 2011 sovittu Pohjoismaiden kansallisten CERT-viranomaisten välinen turvallinen tietoliikenneyhteys valmistui. Pohjoismaat jatkoivat virkamiestasolla uusien mahdollisten yhteistyöalojen identifioimista kyberturvallisuuteen liittyvissä ulko- ja turvallisuuspolitiikan aiheissa. Suomi ja Ruotsi valmistautuivat osallistumaan Islannin ilmatilan valvomisen yhteydessä toteutettavaan harjoitukseen tammi-helmikuussa 2014.

Pohjoismainen kriisinhallintayhteistyö jatkui tiiviinä. Esimerkkeinä voidaan mainita Naton ISAF-operaatio, jossa valtaosa suomalaisjoukoista toimi Ruotsin johtamassa Afganistanin turvallisuusjoukkojen transitiota (Nordic-Baltic Transition Support Unit) tukevassa joukossa. EUTM Mali -operaatiossa Suomi toimi Ruotsin ja Baltian maiden kanssa yhteisen jalkaväen kouluttajaosaston kehysvaltiona.

Syyskuussa presidentti Obaman tapaamisessa Pohjoismaat ja Yhdysvallat sopivat yhteisestä turvallisuusdialogista, joka tulee keskittymään globaaleihin ja alueellisiin turvallisuuskysymyksiin erityisesti YK:n puitteissa. Läheistä YK-yhteistyötä on jatkettu samalla kun Pohjoismaiden kesken on pohdittu keinoja vaikutusvallan lisäämiseksi.

Mahdollisuuksia syventää ulkoasiainhallintojen yhteistyötä kartoitettiin edelleen, erityisesti edustustoverkkojen osalta. Pohjoismaiset yhteiskansliahankkeet etenivät Norjan johdolla erityisesti Yangonissa, Myanmarissa. Vuoden 2014 alussa avattu Suomen yhteystoimisto Yangonissa sijoittuu tähän yhteispohjoismaiseen kansliaan.

Myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden välinen yhteistyö kehittyi hyvin.

Puolustuspoliittinen yhteistyö

Suomi toimi vuonna 2013 pohjoismaisen puolustusyhteistyön, NORDEFCON puheenjohtajana. Suomen puheenjohtajuuskauden tavoitteena oli tehostaa harjoitus-, operaatio- ja suorituskyky-yhteistyötä, luoda yhteistyölle pitkän aikavälin tavoitteet sekä tuoda pohjoismaista näkökulmaa turvallisuuspoliittiseen keskusteluun.

Taktista ilmakuljetusta koskevan sopimuksen lisäksi vuoden aikana on muun muassa perustettu uusi yhteistyö-alue puolustusmateriaalikysymyksille, aloitettu yhteinen erikoisjoukkojen lääkintäkoulutus sekä tiivistetty operaatiosuunnittelun koordinaatiota. Sotilastasolla on myös hyväksytty vuoteen 2017 ulottuva yhteispohjoismainen toimintasuunnitelma.

Puolustusministerit hyväksyivät joulukuussa 2013 NORDEF:lle vision pohjoismaisen yhteistyön pitkän aikavälin tavoitteista. Visio sekä korostaa Pohjoismaiden tahtoa yhteistyön syventämiseksi että asettaa tavoitteita yhteistyön kehittämiseksi vuoteen 2020 mennessä. Tavoitteet koskevat mm. harjoitusyhteistyön käytännön esteiden poistamista, meri- ja ilmavalvontayhteistyön tiivistämistä sekä nopean toiminnan kykyjä, joita voidaan käyttää niin EU:n, Naton kuin YK:n puitteissa. Yhteinen näkemys helpottaa pitkän aikavälin suunnittelua ja antaa ohjausta Pohjoismaiden puolustusvoimille.

Ulkomaankauppaa koskeva yhteistyö

Pohjoismaiden ulkomaankauppaministerit kokoontuivat Oslossa Pohjoismaiden neuvoston istunnon yhteydessä. Kokouksen pääaiheina olivat maailman kauppajärjestön WTO:n Balin ministerikokouksen valmistelu sekä neuvottelut EU:n ja USA:n välisestä vapaakauppasopimuksesta. Kokouksen puheenjohtajana toimi Ruotsi.

Yhteistyö kehityskysymyksissä

Yleinen kehityspolitiikka

Suomi toimi vuoden 2013 alkupuoliskon pohjoismaiden sekä Alankomaiden, Britannian ja Irlannin muodostaman epävirallisen kehityskysymyksiä käsittelevä Nordic+-ryhmän puheenjohtajana. Vuoden loppupuoliskon puheenjohtajana toimi Norja. Ryhmän keskusteluaiheena oli ennen muuta vuosituhattavoitteiden jälkeinen kansainvälinen kehityspoliittinen (ns. post-2015) agenda, jonka valmistelu on yksi suurimmista kehitysyhteistyön prosesseista sitten vuosituhatjulistuksen vuonna 2000. Pohjoismaille asia on tärkeä ja varsinainen pohjoismainen yhteistyö asiassa on jatkunut muillakin foorumeilla niin ministeri- kuin virkamiestason tapaamisissa ja yhteydenpidossa pohjoismaissa ja kansainvälisesti. Muita Nordic+-ryhmän käsittelemiä aiheita olivat avun ja kehityksen tuloksellisuus, verotus ja kehitys sekä EU:n kehityspolitiikka.

Kehityskysymysten osalta pohjoismaista YK-yhteistyötä tehdään niin suurlähettiläs- kuin virkamiestasolla New Yorkissa. Pohjoismaiset suurlähettiläät kokoontuvat viikoittain. Virkamiehet kokoontuvat satunnaisemmin eri aiheiden ympärillä mm. järjestöjen johtokunnissa, mm. UNDP, UNFPA, UNOPS ja UNICEF. Lisäksi pohjoismaat koordinoivat yhteispuheenvuoroja tilanteen ja tarpeen mukaan. Pohjoismaista yhteistyötä tapahtuu myös työryhmissä. Mm. kestävän kehityksen tavoitteita (SDG) käsittelevässä työryhmässä pohjoismaisia jäseniä ovat Norja ja Tanska, jotka muodostavat Irlannin kanssa troikan. Yhteistyö tapahtuu epävirallisissa Nordic+-kokouksissa, joissa mukana ovat myös Irlanti ja Belgia. Syksyllä 2013 Pohjoismaat pyrkivät yhteistyössä UN Womenin kanssa vahvistamaan II-komitean päätöslauselmien gender-kieltä. Ihmisoikeusasioissa on lisäksi pohjoismainen rotaatio. Pohjoismaat tekevät yhteistyötä myös sosiaalisen kehityksen toimikunnan (CSocD), väestö- ja kehityskysymysten toimikunnan (CPD) ja naisten aseman toimikunnan (CSW) valmisteluissa, erityisesti SRHR- (seksuaali- ja lisääntymisterveys ja oikeudet) ja gender-kielen vahvistamiseksi.

Tiivistä pohjoismaista yhteistyötä harjoitetaan myös YK:n HIV-AIDS -ohjelman (UNAIDS) osalta mm. vuosittaisissa konsultaatioissa sekä UNAIDSin kokousten yhteydessä Genevessä. Pohjoismaisella tasolla käsitellään yhteisissä kokouksissa myös YK:n apulaisasiantuntija- ja vapaaehtoisohjelmiin liittyviä kysymyksiä.

Kehitystutkimus ja korkeakoulu yhteistyö

Vuonna 2013 Suomi osallistui aktiivisesti keskusteluun Pohjoismaisen Afrikka Instituutin (NAI) tulevaisuudesta ja sen pohjoismaisesta merkityksestä. Ruotsin Statskontoret teki NAI:n hallinnosta ja organisaatiosta selvityksen, jonka tulokset julkaistiin keuhällä 2013. Selvityksen yhtenä johtopäätöksenä esitettiin, että nykyiset toiminnot siirrettäisiin osaksi ruotsalaista yliopistoa ja instituutin toiminta jatkuisi esim. erillisenä tutkimuskeskuksena. Selvityksen tuloksista keskusteltiin aktiivisesti. Suomi on pitänyt tärkeänä mm. pohtia mahdollisuuksia instituutin pohjoismaisen luonteen ja suomalaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden rahoitusmahdollisuuksien turvaamiseen. Suomi on lupautunut rahoittamaan ja teettämään selvityksen, jossa Suomen ja muiden Pohjoismaiden edustajien esittämien toiveiden mukaisia hallinnollisia jatko-mahdollisuuksia selvitetään. Ruotsin ulkoasiainministeriö nimesi Instituutin johtajaksi suomalaisen Iina Soirin, joka aloitti tehtävässään 1.3.2013.

Pohjoismaisen Kehitystutkimus ja korkeakoulu yhteistyö on ollut esillä OECD:n, SIDA:n ja Vetenskapsrådetin järjestämässä pohjoismaisessa asiantuntijatapaamisessa joulukuussa 2013 Tukholmassa. Seminaarissa "Nordic Expert meeting on the changing landscape of innovation, Higher Education and research and the implications for development" jaettiin virkamiestasolla ajankohtaista tutkimustietoa ja kokemuksia mm. eri Pohjoismaiden rahoituksesta ja strategioista ja politiikoista innovaation, korkeakoulutuksen ja kehitystutkimuksen saralla.

Pohjoismaiden kehitysrahasto NDF

Pohjoismaiden kehitysrahasto on vuodesta 2009 keskittynyt köyhimpien kehitysmaiden tukemiseen ilmastonmuutoksen torjunnassa ja siihen sopeutumisessa. NDF myöntää olemassa olevan lainakannan takaisinmaksuista saatavat varat lahja-apuna tähän toimintaan. Kehitysrahasto selkeytti ja vahvisti vuonna 2013 edelleen rooliaan kansainvälisessä ilmatorahoitusarkkitehtuurissa ja kehitti yhteistyötään monenvälisen kehitysrahoituslaitosten kanssa. Johtokunta hyväksyi vuoden 2013 aikana 13 hanketta, joiden yhteenlaskettu rahoitus oli 39,7 miljoonaa euroa. Johtokunnassa keskusteltiin myös NDF:n pääoman mahdollisesta korottamisesta ottaen huomioon Pohjoismaiden neuvoston Pohjoismaiden hallituksille tekemän suosituksen NDF:n resurssien vahvistamisesta.

Pohjoismaisen yhteistyö Maailmanpankissa ja alueellisissa kehitysrahoituslaitoksissa

Tiivis pohjoismaisen yhteistyö kansainvälisissä kehitysrahoituslaitoksissa muodostaa vahvan vaikuttamisen perustan. Pohjoismaat toimivat samassa äänestysryhmässä Maailmanpankissa, Afrikan kehitysrankissa, Aasian kehitysrankissa ja Latinalaisen Amerikan kehitysrankissa. Äänestysryhmäkoordinaatio onkin tärkein yhteistyön muoto, koska sen kautta Pohjoismaiden edustajat keskustelevat säännöllisesti yhteisestä kannanmuodostuksesta. Kehitysrankien yhteinen äänestysryhmien koordinaatiokokous pidettiin tammikuussa Tukholmassa. Vuoden alun koordinaatiokokouksen lisäksi äänestysryhmät kokoontuvat perinteisesti pari kertaa vuodessa erillisiin strategiakeskusteluihin. Heinäkuussa 2013 käynnistyivät Suomen kolmivuotiset johtokuntaedustajakaudet Maailmanpankissa ja Afrikan kehitysrankissa. Johtokuntaedustajakauden ajan Suomi vastaa pohjoismais-balttilaisen äänestysryhmän työskentelyn koordinoimisesta Maailmanpankissa sekä pohjoismais-intialaisen äänestysryhmän koordinoimisesta Afrikan kehitysrankissa. Maailmanpankissa pohjoismaisen koordinaatio ja vaikuttaminen oli erityisen aktiivista ja tuloksellista IDA-17-lisärahoitusneuvottelujen yhteydessä v. 2013.

HORISONTAALISET KYSYMYKSET

Rajaesteet ja pohjoismaalaisten arkielämän helpottaminen

Rajaestetyö jatkui aktiivisena vuonna 2013. Syksyllä pääministerit antoivat julkilausuman Pohjolan rajaesteiden poistamista koskevasta yhteistyöstä: ”Pohjola rajattoman yhteistyön edelläkävijänä tavoitteena työpaikkojen ja kasvun luominen”. Julistuksessa todetaan, että rajaesteiden poistaminen Pohjolan kilpailukyyn vahvistamiseksi on yksi pohjoismaisen yhteistyön keskeisimpiä tavoitteita. Liikkuvuuden parantamiseksi Pohjolassa edistetään yhteisten työmarkkinoiden luomista, yritysten rajoja ylittävää toimintaa, EU-lainsäädännön mahdollisimman yhdenvertaista implementointia sekä pyritään ennaltaehkäisemään esteitä lisäämällä virkamiesten välistä yhteydenpitoa lakien ja sääntöjen valmisteluvaiheessa.

Pohjoismainen rajaesteisiin liittyvä selvitystyö; uuden strategia- ja toimintasuunnitelman hyväksyminen

Yhteistyöministerit hyväksyivät uuden pohjoismaisen rajaesteyhteistyön strategia- ja toimintaohjelman vuosiksi 2014–2017. Tavoitteena on organisoida rajaesteyhteistyö mahdollisimman tehokkaasti ja saavuttaa konkreettisia tuloksia. Osana uutta strategiaa perustettiin rajaestefoorumin tilalle rajaesteneuvosto, jonka toiminta alkoi 1.1.2014.

Toimintaohjelma sisältää pääministerien vision pohjoismaisesta rajaesteyhteistyöstä, rajaestetermin määrittelyn, uuden rajaesteneuvoston mandaatin sekä eri toimijoiden (rajaesteneuvosto, ministerineuvostot ja tiedotuspalvelut) työkuvaukset.

Toimintaohjelmassa painottuu eri viranomaisten välisen yhteistyön kehittäminen ja tiedotuspalvelujen (Haloo Pohjola, Pohjoiskalotin rajaneuvonta, Grensetjensten Morokulien, Öresund Direkt) vahvistaminen niin pohjoismaisesti, kansallisesti kuin alueellisesti. Rajaesteneuvoston tehtävänä on kiinnittää viranomaisten huomio vapaan liikkuvuuden varmistamiseen.

Vuodesta 2007 toimineen rajaestefoorumin mandaatti loppui vuonna 2013. Foorumin tehtävänä on ollut konkreettisten rajaesteiden tunnistaminen ja priorisoiminen yhteistyössä maiden hallitusten kanssa sekä ratkaisujen ehdottaminen. Viime vuoden aikana foorumi on puheenjohtaja Ole Norrbackin johdolla keskittynyt kartoittamaan pienten ja keskisuurten yritysten kokemia esteitä, yhtenäistämään rakennusalan standardeja ja parantamaan ministerineuvoston rajaestetietokannan käyttökelpoisuutta. Foorumin edustajat vierailivat useassa ministerineuvoston ja virkamieskomitean kokouksessa keskustelemassa yksittäisistä rajaesteistä.

Tiedotus, neuvonta ja rajaesteiden kartoitus

Rajaestetyöllä pyritään helpottamaan pohjoismaalaisten arkielämää ja parantamaan yritysten kilpailukykyä. Suureksi osaksi tätä työtä tehdään neuvonnalla ja tiedottamisella, samalla neuvontapalvelut myös kartoittavat uusia mahdollisia rajaesteitä.

Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittama ja Suomessa Pohjola-Nordenin hallinnoima tiedotus- ja neuvontapalvelu Haloo Pohjola aloitti 15. toimivuotensa. Juhlan kunniaksi Haloo Pohjola muotoili itselleen uuden kolmivuotisvision, jonka tärkeimpiä painopisteitä on parantaa verkkosivujen tiedon laatua, jotta se vastaisi käyttäjien tarpeita. Parannustyö tuotti tulosta; vuonna 2013 Haloo Pohjolan sivujen kävijämäärä nousi edellisvuodesta 43 prosenttia 850 000 vuosittaiseen kävijään. Suomesta kävijöitä oli hieman alle 135 000, ja Suomea koskevia

sivuja ladattiin 325 000 kertaa (28 prosentin kasvu edellisvuoteen). Kaikkia kävijöitä – myös suomalaisia – kiinnostu eniten Norjassa työskentelyä koskeva sivu. Verkkosivujen parannustyö jatkuu vielä vuonna 2014.

Samalla kun Haloo Pohjolan sivujen kävijämäärä lisääntyi, kysymysmäärä tuhatta kävijää kohden laski edellisvuoden 6,7 kysymyksestä 3,8 kysymykseen vuonna 2013. Tämä on toivottava kehityssuunta, koska verkkosivujen tekstejä parantamalla yksinkertaisia kysymyksiä ei tule, jolloin neuvonta- ja tietopalvelulle jää enemmän aikaa kehitystyöhön sekä vaikeiden rajaestekysymysten selvittämiseen. Vuoden aikana Haloo Pohjola oli mukana viiden ratkennun rajaesteen selvittämisessä. Näiden lisäksi esiin on nostettu useita rajaesteongelmia ja niihin on otettu kantaa tekemällä erilaisia selvityksiä, esityksiä ja uutiskirjeitä. Haloo Pohjola osallistui aktiivisesti myös Pohjoismaiden ministerineuvoston rajaestetietokannan kehittämiseen.

Pohjoiskalotin rajaneuvonnalla on kaksi toimipistettä: Suomen ja Ruotsin välinen Tornio/Haparanda-toimipiste sekä Suomen ja Norjan välinen Skibotn-toimipiste. Toimintaa rahoittaa Pohjoismaiden ministerineuvosto. Pohjoiskalotin rajaneuvonnan perustaja on Pohjoiskalotin neuvosto.

Rajaneuvonnan Tornio/Haparanda-konttorin asiakasmäärä kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana (2012–2013) oli 4000. Vuonna 2013 yksityishenkilökontakteja oli keskimäärin 36 kuukaudessa. Vaikeita kysymyksiä ovat olleet mm. työttömyys-, sosiaali- ja sairausvakuutus, kahdessa maassa työskentely, tarvittaessa työskentely ja perhe-etuudet sekä lisäksi uusi potilasdirektiivi. Yhteydenottoista 60 % tuli Suomesta ja 40 % Ruotsista vuonna 2013.

Yrityskontaktit kaksinkertaistuivat vuonna 2013 verrattuna vuoteen 2012. Vuonna 2013 yrityskontakteja Tornio/Haparanda-toimistolla oli 117.

Pohjoiskalotin rajaneuvonnan kotisivujen kävijämäärä kasvoi 250 prosenttia edellisvuoteen verrattuna, vierailijoita oli yli 1000 kuukaudessa. Kävijöistä suurin osa tuli Helsingin ja Tukholman alueelta ja sivunäyttöjä oli 25 000.

Pohjoiskalotin rajaneuvonnan Tornion konttori on dokumentoinut lähes 300 rajaestetapausta 1.11.2011–31.12.2013. Suurin osa tapauksista on ratkennut sen jälkeen, kun Pohjoiskalotin rajaneuvonta on ollut yhteydessä asianomaiseen viranomaiseen. Yksittäinen rajaestetapaus saattaa sisältää 10–30 yhteydenottoa asiakkaan ja viranomaisten välillä.

Pohjoiskalotin rajaneuvonta suoritti yhdessä Lapin ja Norrbottenin yrittäjäjärjestön kanssa selvityksen elinkeinoelämän rajaesteistä Barentsin alueella. Tällä hetkellä on olemassa ns. ”vanhoja” ja jatkuvasti esiin tulevia ”uusia” Suomen ja Ruotsin sekä Norjan välisiä rajaesteitä, jotka vaikeuttavat yritystoimintaa rajan yli. Selvityksen mukaan suomalaisten ja ruotsalaisten yritysten mielestä on hankalaa tehdä kauppaa naapurimaan kanssa. Suurimmat yritysten kokemat esteet ovat tiedon puute, eroavaisuudet säädöksissä ja standardeissa sekä kieli-aidon puute. Elinkeinoelämän rajaesteet -kartoitus osoitti, että yritykset toivovat selkeää tiedotuskanavaa, mistä on helppo saada ajantasaista informaatiota ja neuvontaa.

Verkostoituminen ja tiedonvaihto

Valtionhallinnon puolella eri ministeriöiden, Kansaneläkelaitoksen, Eläketurvakeskuksen, Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön asiantuntija- ja palveluorganisaation (CIMO), Opetushallituksen, Verohallinnon ja Väestörekisterikeskuksen tiedonvaihtoa rajaesteyhteistyön alalla tehtiin Pohjola-Nordenin neuvontatoimikunnassa, joka kokoontui vuoden aikana kahdesti.

Rajaestefoorumin Suomen edustaja, Suomen Haloo Pohjola ja Pohjoiskalotin rajaneuvonta pitivät myös yhteisiä tiedonvaihtokokouksia ennen Rajaestefoorumin kokouksia.

Tapahtumat

Haloo Pohjola

Haloo Pohjola oli vuoden 2013 aikana mukana järjestämässä n. 20 seminaaria, tapaamista tai esitystä. Suomen viidessä Haloo Pohjolan esityksessä kuulijoita oli yhteensä n. 200 henkeä. Lisäksi Haloo Pohjola oli Suomessa mukana useilla messuilla ja järjesti yhdessä eri puolue ryhmien kanssa Pohjoismaiden neuvoston syysistunnossa Oslossa keskustelutilaisuuden yrityksille suunnatun yhteispohjoismaisen tietopalvelun tarpeesta. Koska Haloo Pohjola on suunnattu vain yksityishenkilöille, mutta yrityskysymyksiä palveluun tulee säännöllisesti, oli Haloo Pohjola mukana käynnistämässä selvitystä, jossa kartoitetaan yritysten pohjoismaisia mahdollisuuksia ja sopimuksia koskevan tiedon tarvetta.

Pohjoiskalotin rajaneuvonta

Rekrytoi ja työskentele yli rajan turvallisesti -koulutustilaisuus järjestettiin toukokuussa Tornio/Haaparannassa Pohjoiskalotin rajaneuvonnan ja Crossborder Tornedalín yhteistyönä. Koulutuksen kohderyhmänä olivat työmarkkinaosapuolet, alueen yritykset, TE-toimistojen ja työnvälityksen henkilökunta molemmin puolin rajaa sekä työttömyyskassojen ja KELA:n henkilökuntaa Suomesta ja Ruotsista.

Pohjoiskalotin rajaneuvonta järjesti kaksi rajaneuvottelutilaisuutta 2013: toukokuussa Tromsassa ja syyskuussa Pajalassa Rajaton elinkeinoelämä Pohjolassa -seminaarin elinkeinoelämän rajaesteistä ja mahdollisuuksista.

Pohjoiskalotin rajaneuvonta osallistui aktiivisesti Tornio/Haaparannan uuden Matkakeskuksen ongelmakysymyksiä ratkaisemiseen osallistumalla mm. liikenneministeri Kyllösen järjestämään tilaisuuteen toukokuussa. Tilaisuuteen osallistui asiantuntijoita useista eri ministeriöistä sekä Matkakeskuksen ja Tornion ja Haaparannan kaupunkien edustajia.

Pohjoiskalotin rajaneuvonnan toimipisteet osallistuivat vuonna 2013 useaan tiedotus- ja teematilaisuuteen sekä olivat esillä Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa järjestetyillä messuilla, jotka oli suunnattu sekä yrittäjille että kansalaisille. Lisäksi Rajaneuvonta on osallistunut eri yrittäjäjärjestöjen ja kauppakamarien tilaisuuksiin luennoitsijana.

SUPPORT A BETTER WORLD

STOP WASTING FOOD

Pohjoismaisen ruokahävikkiä vastustavan julistekilpailun yleisöäänestyksen voitti islantilaisen Þórdís Claessenin työ "Support a better world". (Kuva: norden.org)

Kestävä kehitys

Pohjoismaiden ministerineuvoston uusi kestävän kehityksen strategia "Hyvä elämä kestävässä Pohjolassa" astui voimaan vuoden 2013 alussa. Strategia on ylin ja poikkileikkaava kehys kaikelle kestävä kehityksen työlle pohjoismaisessa yhteistyössä. Asiakirja käsittää strategiset linjaukset vuotta 2025 silmällä pitäen viiden pääteeman osalta: pohjoismainen hyvinvointimalli, elinvoimaiset ekosysteemit, ilmastonmuutos, luonnonvarojen kestävä käyttö, sekä koulutus, tutkimus ja innovaatiot. Strategian tavoitteiden toteutumista seurataan 27 avainindikaattorin avulla.

Strategiaa toimeenpannaan ensisijaisesti PMN:n sektorikomiteoiden työssä, johon sisältyy toimenpidesuunnitelmien ja -linjausten laatiminen. Sektorit raportoivat ensimmäisen kerran suunnitelmistaan yhteistyöministerielle toukokuussa. PMN valmistele seurantatyökaluksi sähköistä raportointijärjestelmää. Sektorien yksityiskohtaista raportointia vuoden 2013 toimenpiteistä strategian toteuttamiseksi pyydetään järjestelmän valmistuttua. Kestävän kehityksen mukaisten toimintatapojen käyttöön ottamista edellytetään myös ministerineuvoston sihteeristöltä.

Ministerineuvoston julkaisussa "Nordic Sustainable Development Indicators 2013" esitellään taulukkomuodossa, miten on edistytty strategian suhteen.

Kestävän kehityksen strategian toimeenpanoa ohjaava, yhteistyöministereiden asettama pohjoismainen kestävä kehityksen asiantuntijaryhmä (BU-expertgruppen) kokoontui yhden kerran toukokuussa Kööpenhaminassa. Suomesta ryhmän jäseninä ovat ympäristöministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön edustajat.

Syyskuussa järjestettiin Uumajassa viides pohjoismainen kestävä kehityksen konferenssi "Medskapandets konst", jossa teemoina olivat kulutus, terveys ja hyvinvointi, kaupunkikehitys, oppiminen sekä kulttuuri. Aiheita käsiteltiin haasteiden ja visioiden näkökulmasta sekä hyviä käytäntöjä esittelemällä.

Kestävän kehityksen budjetti vuonna 2013 oli yhteensä noin 3,1 milj. DKK. Määräraha käytettiin strategiatyön työkalujen kehittämiseen, sektorien välisen horisontaalisen yhteistyön suunnitteluun, muuhun strategia- ja indikaattorityöhön sekä Rio+20-konferenssin tulosten implementointiin pohjoismaisissa korkeakouluissa.

Pohjoinen ulottuvuus, lähialueet ja alueneuvostot

Pohjoismaiden ministerineuvosto jatkoi aktiivista yhteistyötä muiden pohjoisten alueneuvostojen ja alueellisten rakenteiden kanssa ja osallistui EU:n Itämeren alueen strategian ja pohjoisen ulottuvuuden politiikan toimeenpanoon. Ministerineuvosto tukee pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuuden sihteeristöä, joka siirtyy vuoden 2014 alussa Kööpenhaminasta PMN:n Riian-toimistoon.

Ministerineuvosto on rahoittanut kahta hanketta, jotka edistävät kulttuurikumppanuuden luovien alojen alueellista kehittämistä. Ministerineuvosto on ollut mukana myös sosiaali- ja terveystieteiden kumppanuuden toiminnassa. PMN vetää useita EU:n Itämerestrategian lippulaivahankkeita. Arktisen neuvoston, Barentsin euroarktisen neuvoston, Itämeren valtioiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteiskokous järjestettiin Kööpenhaminassa syyskuussa 2013. PMN:n edustaja osallistui myös pohjoisen ulottuvuuden ulkoministerikokoukseen Brysselissä.

Kertomusvuonna hyväksyttiin Baltian maiden, Luoteis-Venäjän sekä Valko-Venäjän kanssa tehtävää yhteistyötä määrittelevät uudet suuntaviivat. Suuntaviivojen implementointi alkaa vuonna 2014. Venäläisviranomaisten PMN:n Kaliningradin toimipisteeseen tekemän tarkastuskäynnin johdosta aloitettiin Venäjän kanssa neuvottelut maassa sijaitsevien toimistojen statuksen muuttamisesta. Ministerineuvoston ohjelma- ja hanketoiminta jatkui Itämeren alueella aktiivisena. PMN on keskeinen kumppani EU:n Itämeristrategian toteuttamisessa.

Arktisessa yhteistyössä PMN myönsi 6,2 milj. DKK yhteensä 28 hankkeelle ja 1,4 milj. DKK uusille poliittisille aloitteille. Arktisen toimintaohjelman 2012–2014 kattava teema on kestävä kehitys, ja erityisiä painopistealueita ovat väestö, ympäristö ja luonto, ilmasto, kestävä elinkeinokehitys sekä koulutus ja osaaminen.

Valko-Venäjä–EU-aktiviteettien suhteen pääpaino oli edelleen Vilnassa toimivan pakolaisyliopiston EHU:n tukeminen. EU-komission rahoittaman kahden demokratiarahaston hallinnointia jatkettiin.

Hankeyhteistyö läntisten naapureiden kanssa oli kertomusvuonna aktiivista. PMN osallistui mm. Nordic Cool -festivaalin suunnitteluun ja rahoittamiseen.

Ministerineuvoston varsinainen lähialueyhteistyöbudjetti on kaikkinsa lähes 13 milj. EUR.

Nuorisoyhteistyö

Nuorten Pohjoismaiden neuvosto (NPN), Nordjobb-vaihto-ohjelma ja Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto

Pohjoismainen nuorisoyhteistyö oli kertomusvuonna aktiivista ja monipuolista. Näkyvimvät yhteistyömuodot olivat perinteisesti Nuorten Pohjoismaiden neuvosto (NPN) ja Nordjobb-vaihto-ohjelma, joita Suomessa koordinoi Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto. Pohjoismaiden neuvoston alainen Nuorten Pohjoismaiden neuvosto (NPN) järjesti vuotuisen istuntonsa lokakuun lopussa Norjan Stortingetin tiloissa Oslolla. Istunto on pohjoismaisille nuorisopoliitikoille merkittävä tapahtuma, sillä se kerää nuorisopoliittiset järjestöt yhteiseen foorumiin. Istunnon teemana vuonna 2013 olivat ajankohtaisesti arktiset asiat, ja istuntoon osallistui yhteensä 80 nuorta eri Pohjoismaista. Nuorisopoliitikot laativat yhteisiä julkilausumia, jotka toimitettiin perinteiseen tapaan PN:n istuntoon. Näin varmistetaan nuorten näkökulmien esiintulo myös virallisessa yhteistyössä.

Pääasiassa ministerineuvoston rahoittaman Nordjobb-ohjelman tavoitteena on tarjota 18–28-vuotiaille pohjoismaisille nuorille kesätyötä, asunto sekä kulttuuri- ja vapaa-ajanohjelmaa Pohjolassa. Näin lisätään liikkuvuutta pohjoismaisilla työmarkkinoilla sekä pohjoismaisten kielten ja kulttuurien tuntemusta. Vuonna 2013 yhteensä 1384 nuorta haki kesätöitä Suomesta Nordjobbin kautta, ja 53 hakijaa sai työpaikan. Näistä 41 oli pohjoismaalaisia ja 12 EU-maista. Työpaikat ovat pääkaupunkiseudulla, Turussa, Tampereella ja Pohjanmaalla. Vuonna 2013 Nordjobbin kautta työtä muista Pohjoismaista sai 177 suomalaista nuorta verrattuna 243:een vuotta aikaisemmin. Kesätyöpaikan saaneista suomalaisista 77 % oli naisia. Yli 2000 suomalaista haki työtä Nordjobbin kautta.

Kansalaisjärjestötasolla Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto (PNN) on toimintavuoden aikana tarjonnut jäsenistöilleen, jäsenjärjestöilleen sekä pohjoismaisista teemoista kiinnostuneille monipuolista ohjelmaa Suomessa ja muualla Pohjolassa. PNN:llä on 11 paikallisosastoa, 27 jäsenjärjestöä sekä noin 4300 henkilöjäsentä ympäri Suomea. Liitto on perinteisesti järjestänyt yhteispohjoismaisia tapahtumia ja seminaareja sekä matkoja muihin Pohjoismaihin. Liitto on kehittänyt tapahtumiaan jäsenjärjestöille sekä vahvistanut rooliaan yhteiskunnallisena vaikuttajana medianäkyvyyttä saaneiden julkilausumien myötä. PNN on ottanut kantaa vuoden aikana pohjois-

maisen korkeakoulujen yhteishaun sekä ruotsin opetuksen puolesta. Strategian mukainen painopistealue vuoden 2013 toiminnassa oli yhteistyö Nuorisoliiton pohjoismaisten sisarjärjestöjen kanssa.

PNN marssii avoimen Pohjolan puolesta Helsinki Pride -kulkueessa 29.6.2013 (Kuva: Laura Salo)

NORDBUK

Tuki lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien tukemiseen

Lapsia ja nuoria koskevassa strategiassa todetaan, että kaikessa Pohjoismaisen ministerineuvoston toiminnassa tulisi ottaa huomioon, miten toiminta koskettaa lapsia ja nuoria. Jokainen toimintalohko tulisi analysoida, miten eri päätökset ja toimenpiteet vaikuttavat lasten ja nuorten elämäntilanteeseen sekä asettaa mitattavia tavoitteita. Pohjoismaisella lapsi- ja nuorisokomitealla (NORDBUK) on tehtävänä seurata, miten strategia sisäistetään ja raportoida asiasta MR-SAMille sekä tämän lisäksi ehdottaa mahdollisia toimenpiteitä ja muutoksia.

Edellä mainitun tehtävän toteuttamiseksi on tehty kysely strategian tavoitteista eri hallinnonaloille. Kysely osoitti, etteivät hallinnonalat ole asettaneet tavoitteita tai indikaattoreita, jotka liittyisivät strategiaan. Kyselystä kuitenkin ilmeni, että hallinnonaloilla on laajaa lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa toimintaa. Poikkihallinnollista yhteistyötä PMN:ssä on kehitetty vuoden 2013 aikana. Vahvistaakseen strategian tavoitteiden toteuttamista NORDBUK on ehdottanut, että strategian toteutumista tulisi seurata tarkemmin.

NORDBUK käyttää vuosittain noin 4 milj. DKK projekti- ja järjestöavustuksiin. Avustusten tarkoitus on tukea lapsia ja nuoria järjestäytymään, vaikuttamaan ja osallistumaan erilaisiin demokraattisiin prosesseihin. Kulturkontakt nord (KKN) on vuoden 2013 alusta toiminut ohjelmatoimistona. Nuorisjärjestöt ja -seurat ovat hyvin kiinnostuneita toteuttamaan pohjoismaisia hankkeita, joissa lapset ja nuoret ovat kohderyhmänä. Monet hakemukset saavat kielteisen päätöksen määrärahojen puutteen vuoksi. NORDBUK on esittänyt, että ohjelmaa tulisi re-

sursoida paremmin, jotta ohjelmaan voitaisiin sisällyttää painopiste, jossa nuorten keskustelu pohjoismaisen yhteistyön tulevaisuudesta olisi keskiössä.

NORDBUKIN painopisteet vuoden 2013 aikana

Ruotsin puheenjohtajuuden aikana painopiste oli lasten ja nuorten hyvässä kasvuympäristössä ja aktiivisessa osallisuudessa. Vuoden aikana NORDBUK teetti ennakkotutkimuksen lapsikäyhydestä. Vuoden 2014 aikana päätetään, miten tietoja hyödynnetään keskusteluissa eri pohjoismaiden kanssa.

Uusi toimenpidesuunnitelma

Vuoden aikana arvioitiin edellinen toimenpidesuunnitelma ja tehtiin uusi vuosiksi 2014–2017. Toimenpidesuunnitelmaa tehtäessä on kiinnitetty huomiota siihen, että tekstin tulee olla helppolukuinen, yksikertainen ja että se antaa komitealle selkeän tehtävän lapsi- ja nuorisotoiminnassa sekä noudattaa Pohjoismaisen ministerineuvoston uudistustyön linjauksia.

Kielikysymys

Hanasaaren kulttuurikeskuksen koordinoima Svenska nu -verkosto tuotti vuonna 2013 ruotsinkielistä kieli- ja kulttuuriohjelmaa suomenkielisiin kouluihin. Ohjelmat tavoittivat yli 65 000 oppilasta ja opettajaa ympäri Suomea. Vuoden aikana yli 1600 opettajaa osallistui täydennyskoulutuksiin. Kouluihin tuotettiin kieltä ja muita oppisisältöjä integroivia toiminnallisia työpajoja, mm. musiikkia, liikuntaa sekä teatteriesityksiä ja toimittajavierailuja.

Vuoden aikana panostettiin toimintaan sosiaalisessa mediassa ja kannustettiin nuoria käyttämään ruotsia myös koululuokan ulkopuolella. E erityisiä alueellisia panostuksia tehtiin Satakunnassa, Oulussa ja Rovaniemellä. Svenska nu osallistui myös Helsingin Sanomien #päiväpåsvenska -tapahtumaan tuottaen päivän nuoriso-ohjelman Sanomatalossa.

Svenska nu järjesti rap-työpajoja ruotsalaisen rap-artisti Jesse P:n kanssa Sanomatalolla Helsingin Sanomien #päiväpääsvenska -tapahtumassa 6.11. (Kuva: Hanasaari)

Itsehallintoalueiden asema ja osallistuminen

Pohjoismaiset itsehallintoalueet Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti osallistuivat ministerineuvoston toimintaan aktiivisesti Helsingin sopimuksen määrittämässä puitteissa ja mahdollisimman täysipainoista osallistumista linjanneen Ahvenanmaa-asiakirjan pohjalta. Itsehallintoalueiden keskinäinen koordinaatio jatkui erityisesti mitä tulee Ahvenanmaa-asiakirjan toimeenpanon tehostamiseen ja mahdollisten uusien linjausten tekemiseen.

POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ ERI SEKTOREILLA

Kulttuuriyhdistyö

Suuri yhteispohjoismainen kulttuurisatsaus Nordic Cool 2013 Kennedy Centerissä, Washington DC:ssä Yhdysvalloissa käynnisti kulttuurivuoden 2013. Kuukauden ajan (17.2.–17.3.2013) pohjoismainen festivaali esitteli yhdysvaltalaisille kävijöille tanssia, teatteria, musiikkia, kuvataiteita, kirjallisuutta, muotoilua, elokuvia ja ruokakulttuuria unohtamatta pohjoismaista arvomaailmaamme, luontoa, kestäväää kehitystä, innovaatiota, lasten hyvinvointia ja oikeuksia, tasa-arvoa sekä monimuotoisuutta. Yli 700 taitelijaa kaikista Pohjoismaista ja itsehallintoalueilta osallistui tapahtumaan. Festivaali sai Yhdysvalloissa laajaa huomiota. Kulttuuriministeri Arhinmäki osallistui avajaistilaisuuteen. Suomesta tapahtumaan osallistuivat mm. kuvataiteilija Kaarina Kaikkonen suurella installaatiollaan "Are we still afloat" Kennedy Centerin sisääntuloaulassa sekä Tero Saarinen Dance Company, Tango-orkesteri Unto, Tampereen työväenteatteri, Wimme ja Signmark. Avajaiskonsertin kapellimestarina toimi Sakari Oramo, joka isänsä Ilkka Oramon kanssa osallistui Suomen suurlähetystössä paneelikeskusteluun pohjoismaisista säveltäjistä ja musiikista.

Suomi tuki suomalaisia esiintyjä suoraan ja osallistui tällä tavoin kulttuurisatsauksen kustannuksiin.

Kaarina Kaikkosen installaatio "Are we still afloat" Kennedy Centerin sisääntuloaulassa

(Kuva: Bodil Tingsby, norden.org)

Kesäkuun puolessavälissä järjestettiin Kööpenhaminassa kulttuurifoorumi, jonka teemana oli pohjoismaisten kulttuuriministereiden uusi kulttuuristrategia 2013–2020. Foorumin tarkoituksena oli antaa siihen osallistuneille

välineitä strategian toteuttamiseen niin, että strategia voi täyttää tehtävänsä mahdollisimman hyvin pohjoismaisen kulttuurin edistäjänä. Tärkeitä toimijoita tässä ovat mm. Pohjolan talot ja instituutit ja Pohjoismaisen kulttuuripiste Suomessa. Kulttuuristrategia ankkuroidaan näiden toimijoiden toimintasuunnitelmiin yhä tiiviimmin aloitetun toiminnan evaluoinnin pohjalta.

Pohjoismaisen ministerineuvoston puheenjohtajamaana Ruotsi sai vuonna 2013 ensimmäisenä Pohjoismaana hyödyntää kulttuuristrategian viittä teemaa (Kestävä Pohjola, Luova Pohjola, Kulttuurienvälinen Pohjola, Nuori Pohjola, Digitaalinen Pohjola) sektoriohjelmansa rakentamisessa ja toteuttamisessa.

Oslon oopperatalossa järjestettiin upea Pohjoismaiden neuvoston palkintogaalailaisuus lokakuun lopun täysistunnon yhteydessä. Uutta palkintojenjaossa oli suora televisiointi kaikkiin Pohjoismaihin ja se, että voittajat julkaistiin vasta palkintojenjakotilaisuudessa. Tämä on käytäntö, jota tullaan vastaisuudessa toteuttamaan.

Viidestä palkinnosta Suomeen myönnettiin kaksi. Ensimmäistä kertaa jaossa olleen lasten- ja nuortenkirjallisuuspalkinnon saivat Seita Vuorela ja Jani Ikonen kirjasta ”Karikko”. Musiikkipalkinto meni tänä vuonna Pekka Kuusistolle. Kolme muuta palkintoa myönnettiin Tanskaan. Palkinnon suuruus on 350 000 DKK (n. 47 000 euroa).

Lasten- ja nuortenkirjallisuuspalkinto myönnettiin Seita Vuorelalle ja Jani Ikoselle.

(Kuva: Magnus Fröderberg, norden.org)

Lasten- ja nuortenkirjallisuuspalkintoa hallinnoi Pohjolantalo Reykjavikissa. Palkinto ei ole pelkkä palkinto, vaan sen tarkoituksena on myös erilaisten tapahtumien avulla edistää lasten ja nuorten lukuintoa. Kuluneen vuoden

aikana onkin järjestetty mm. suosittuja nuorille tarkoitettuja kirjoittajakouluja Ruotsin Biskops-Arnössä. Lasten- ja nuortenkirjallisuuden käännöstyöhön kiinnitetään myös huomiota.

KreaNord on toiminnallaan pyrkinyt edistämään kulttuurin ja luovan talouden toimijoiden toimintamahdollisuuksia Pohjoismaissa. Tarkoituksena on vuosien 2013–2015 aikana vahvistaa Pohjoismaiden kulttuurin ja luovan talouden roolia Euroopassa kiinnittäen huomiota mm. yrittäjyyteen, rahoitukseen ja kansainvälistymiseen sekä kokemusten vaihtoon ja yhteistyöhön. KreaNord:lla on PMN:n mandaatti vuoden 2015 loppuun asti.

Koulutus- ja tutkimusalan yhteistyö

Koulutuksen ja tutkimuksen ministerineuvosto jatkoi työtään vuosien 2011–2013 strategiansa ”Osaamisella vihreää kasvua ja hyvinvointia” toteuttamiseksi. Puheenjohtajamaa Ruotsin erityisiä painopistealueita olivat nuorisotyöttömyyden ehkäisy, tasa- arvoon ja kestävään pohjoismaiseen hyvinvointiyhteiskuntaan liittyvät kysymykset sekä pohjoismaisen kilpailukyvyn vahvistaminen.

Pohjoismaiden opetus- ja tiedeministerit kokoontuivat huhtikuussa Rosenbadissa Tukholmassa. Kokouksen aiheina olivat korkeakoulujen toimintaympäristö ja siinä tapahtuvat muutokset Pohjoismaissa sekä ammatillisen koulutuksen laatuun, vetovoimaan ja opintojen keskeyttämisen vähentämiseen liittyvät kysymykset, joista ministerit keskustelivat asiantuntija-alustusten pohjalta. Ministerit käsittelivät myös mahdollisuuksia keskittää yhteistyötä ja työnjakoa korkea-asteen koulutuksessa Pohjoismaiden kesken sekä edellytyksiä avata asteittain kansallista tutkimusrahoitusta, joka liittyy yhteisen tutkimusalueen vahvistamiseen.

Pohjoismaisessa kieliyhteistyössä painopisteenä olivat lasten ja nuorten kielitaidon kysymykset. Yhteistyöstä tehtyjen toiminnan ja rakenteiden arvioinnin perusteella kieliyhteistyön organisaatiota uudistettiin. Pohjoismaisen kieliyhteistyön koordinoituyksikön hallintotehtäviä hoitamaan valittiin Föreningen Nordens Förbund vuodeksi 2014–2018.

Pohjoismaisen tutkimusyhteistyön kehittämiseksi laaditun asiantuntija-arvion ”Vilja till forskning” (2011) ehdotusten käsittely ja toimeenpano saatiin päätökseen. Ehdotukset liittyivät TKI-yhteistyön lujittamiseen, Pohjoismaiden ja Euroopan tutkimusalueiden väliseen yhteistyöhön, tutkijoiden liikkuvuuteen ja tutkimusinfrastruktuuriyhteistyöhön. Nordforskin sääntöuudistus valmistui ja tutkimuksen asiantuntijaryhmä laati selvityksen pohjoismaisen tutkimus- ja koulutussektorin yhteistyöorganisaatioiden hallinnollisesta asemasta ja rahoituksesta. Tavoitteena on siirtää instituuttien yhteispohjoismainen rahoitus asteittain Nordforskin kautta tapahtuvaksi. Nordforskin tehtäväksi annettiin laatia analyysi pohjoismaisen tutkimusyhteistyön painopisteistä ja arvio yhteistyöorganisaatioiden tieteellisestä relevanssista ja laadusta.

Käynnissä olevat suuret yhteispohjoismaiset tutkimusohjelmat Ilmasto-, ympäristö- ja energia-alan huippututkimus (2009–2013), eScience (2011–2014) sekä koulutusalan laaja tutkimushanke Education for Tomorrow (2012–2016) jatkuivat Nordforskin koordinoimina. Education for Tomorrow -tutkimusohjelmassa järjestettiin huippuyksikköhaku. Laajasta hakijajoukosta huippuyksiköksi valittiin Helsingin yliopiston Justice through Education -hanke. Tutkimusohjelmassa on meneillään viisi pohjoismaisten korkeakoulujen yhteistä tutkimushanketta, jotka koskevat eri oppilaitosmuotoja. Suomi johtaa aikuiskoulutukseen ja aikuisten oppimiseen liittyvää tutkimushanketta.

Korkeampaan koulutukseen pääsyä koskeva sopimus (1997) uusittiin. Sopimuksen talentajavaltiona toimiva Suomi edellytti arvioinnin laatimista sopimuksen sisällöstä ja tarpeellisuudesta vastaisuudessa. Arviointihanke valmisteltiin toteutettavaksi 2014.

Nordplus- ja Nordic Master -ohjelmat jatkuivat ja suomalaisten osallistuminen oli edelleen aktiivista. Kolme uutta Nordic Master -ohjelmaa päätettiin käynnistää. Ne liittyvät kylmän ilmanalan tekniikkaan, lasialan muotoiluun ja kulttuurialan johtamiseen. Seuraavalle nelivuotiskaudelle koordinaattoriksi valittiin CIMO Suomesta.

Aikuisten oppimisen pohjoismainen verkosto (NVL) aloitti uuden nelivuotiskautensa 2013. Sen toiminta painotui viiteen teemaan: koulutuksen joustavuus, työpaikka oppimisympäristönä, opitun tunnistaminen ja tunnistaminen, aikuisten ohjaus sekä luovan ja innovatiivisen osaamisen kehittäminen koulutuksessa. NVL järjesti pohjoismaisen aikuisten ohjausta käsittelevän konferenssin maaliskuussa Göteborgissa. NVL vahvisti pohjoismaista tiedotusta ja kokemusten vaihtoa aikuisten oppimisessa uudistamalla viestintästrategiansa ja verkkosivunsa. Osana Pohjoismaiden ministerineuvoston globalisaatioprojektia ilmestyi mm. raportti "Uddannelse for voksne", jossa selvitetään aikuisten kouluttautumismahdollisuuksia Pohjoismaissa ja itsehallintoalueilla. Pohjoismainen PIAAC-verkosto (OECD:n Kansainvälinen aikuistutkimus, The Programme for the International Assessment of Adult Competencies) jatkoi yhteistyötään pohjoismaisen tietokannan valmistelussa.

Tanskan aloitteesta valmisteltiin seminaari perusasteen ja toisen asteen koulutusjärjestelmien eroista ja yhtäläisyyksistä tavoitteena hyvien käytäntöjen löytäminen ja niistä oppiminen.

Vuonna 2013 käynnistettiin poikkisektorillinen Kestävä pohjoismainen hyvinvointi -ohjelma. Koulutuksen osalta päätettiin toimista, joilla pyritään parantamaan työssä oppimisen laatua ja varmistamaan riittävästi työssä oppimismahdollisuuden tarjoavia paikkoja ammatillisessa koulutuksessa sekä lisäämään tietojenvaihtoa koulujen, yritysten, viranomaisten ja muiden toimijoiden välillä. Lisäksi koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten paluuta koulutuksen piiriin pyritään tukemaan kokoamalla pohjoismainen tietopankki, joka sisältää esimerkkejä onnistuneista paluuprosesseista. Tutkimuksen alueella päätettiin selvittää pohjoismaisen hyvinvointivaltion tulevaisuuden haasteita ja mahdollisia ratkaisuja sekä terveyden ja hyvinvoinnin epätasaisen jakautumisen taustatekijöitä. Kliinisen tutkimuksen osalta pyritään yksinkertaistamaan menettelyjä ja edistämään tutkimusmahdollisuuksia.

Pohjoismais-venäläinen työryhmä jatkoi Pohjoismaiden ministerineuvoston ja Venäjän opetus- ja tiedeministeriön välisen yhteistyöasiakirjan tavoitteiden toimeenpanoa ja osoitti rahoitusta pohjoismais-venäläisen korkeakoulutuksen ja tutkimuksen yhteistyöprojekteihin SIUn ja NordForskin sekä Venäjän opetus- ja tiedeministeriön rahoituksella.

Osana MR-U:n toiminnan kehittämistä rakenteita uudistettiin siten, että pysyvät asiantuntijaryhmät lakkautettiin vuoden 2012 lopussa. Ne päätettiin vastaisuudessa korvata tarpeen mukaan asetettavilla määräaikaisilla ryhmillä.

Ympäristö

Ruotsin puheenjohtajuuskausi käynnistyi helmikuussa pidetyllä ympäristöministeriöiden kokouksella Jukkasjärvellä, Pohjois-Ruotsissa. Ruotsin ympäristöministerin aloitteesta se pidettiin back to back arktisten maiden epävirallisen ympäristöministerikokouksen kanssa, jossa ministeri myös toimi puheenjohtajana. Ruotsi painotti Rio+20 -seurantaan liittyen globaaleja kestävä kehityksen tavoitteita (SDG, Sustainable Development Goals), ja Pohjoismaiden panostusta tulevaan SDG-työhön. Suomi esitteli puheenjohtajuuskaudellaan käynnistettyä hyvinvointia kuvaavien täydentävien mittareiden kehitystyötä (BKT+), ja Ruotsi otti vastaan jatkotyön johtomaahtävän. Lisäksi Ruotsi panosti kokouksessa ja koko puheenjohtajuuskaudellaan vahvasti ilmastoasioihin sekä resurssitehokkuus- ja kemikaalikysymyksiin.

Vuoden 2013 alussa tuli voimaan uusi pohjoismainen ympäristöyhteistyön toimintaohjelma, joka hyväksyttiin PN:n istunnon yhteydessä Helsingissä lokakuussa 2012. Toimintaohjelma ohjaa PMN:n piirissä tehtävää ympäristöyhteistyötä vuosina 2013–2018. Ohjelmassa painotetaan kansainvälistä ja EU-vaikuttamista, Pohjoismaiden kansallisen ympäristöpolitiikan vahvistamista sekä yhteyksiä eri alueellisten toimijoiden kanssa.

Ympäristöasiain virkamieskomitea vastaa ohjelman toimeenpanosta sekä sen kahdeksan pysyvän työryhmän ohjauksesta sektorin hankeyhteistyön kautta. Ryhmissä on 1–2 kansallista edustajaa, jotka tulevat maiden ympäristöministeriöistä tai eri virastoista (Suomessa YM, SYKE, TUKES ja Metsähallitus). Suomella on tällä hetkellä kahden työryhmän puheenjohtajuus: ilmastoneuvotteluja tukeva NOAK ryhmä sekä ympäristöasiain sekä talous- ja rahapolitiikan virkamieskomiteoiden yhteinen ympäristö- ja talousryhmä. Työryhmien toimintaa ja hankevalmistelua tukevat ryhmien koordinaattorit, joista kolme on tällä hetkellä sijoitettuna suomalaisiin laitoksiin ja virastoihin. Vuoden 2013 aikana kehitettiin ryhmien hallinnollisia toimia ja selvitettiin ohjaus- ja vastuusuhteita erillisessä hankkeessa.

Ympäristösektori ja sen työryhmät ovat olleet aktiivisesti mukana pääministereiden Vihreä kasvu -raportin suositusten toimeenpanossa, erityisesti liittyen resurssitehokkuuteen ja jätteiden määrän vähentämiseen, konkreettisesti esimerkiksi tekstiilituotanto- ja kulutus. Ympäristösektorin aloitteesta edistettiin suositusta kehitysyhteistyötoiminnan ja ympäristösektorin yhteistoiminnasta ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi teettämällä selvitys fossiilisten polttoaineiden tukimuodoista ja vaihtoehtoisista menettelyistä kehitysmaissa.

Ministerineuvoston Nordic Built -hanke on edennyt hyvin, ja siinä on oltu mukana yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Ruotsin vetämässä rakentamisen rajaestetyössä ei sen sijaan juuri ollut aktiivisuutta 2013.

Muu pohjoismainen yhteistyö

NEFCO esitteli helmikuussa ministerineuvostolle ympäristörahoitusyhtiön toimintaa, ml. investointitoimintaa tukevan erillisen kehitysrahaston tuloksia ja sen täydentämisen tarvetta. Neuvottelut saatiin päätökseen vuoden lopussa, ja rahastoa täydennetään 2014–2016 Pohjoismaiden kansallisella sekä PMN:n panostuksella. Vuoden 2013 lopussa yhteistyöministerit päättivät, yhdessä elinkeinoministerineuvoston kanssa, Nopefin (Nordisk Projektexportfond) liittämistä NEFCOn yhteyteen erilliseksi rahastoksi, joka keskittyy ilmasto-, energia- ja ympäristöhaasteisiin ja näihin liittyen pohjoismaisten pk-yritysten kilpailukyvyyn vahvistamiseen.

Suomen ympäristöministeriö järjesti yhteistyössä Ruotsin, Norjan, Tanskan, UNEPin ja Stockholm Resilience Centerin kanssa maapallon kriittisiä kantokyvyn rajoja käsittelevän kansainvälisen asiantuntijatyöpajan ”Planetary boundaries and environmental tipping points” Genevessä marraskuussa 2013. Teema oli esillä jo Suomen puheenjohtajuuskaudella. Tilaisuus järjestettiin Suomen ja PMN:n rahoituksella. Osallistujia oli 60 yli 20 maasta. Keskeinen tulos oli, että kantokyvyn (tunnistettu yhdeksän kriittistä kynnyksiarvoa) tulee olla esillä konkreettisesti ja ratkaisukeskeisesti. Suomi on esitellyt tuloksia YK:n kestävän kehityksen työryhmässä, jossa Suomen ja Pohjoismaiden työ on saanut hyvän vastaanoton.

Pohjoismainen alueidenkäytön vastuutahojen vuosittainen kokous, Nordisk Planmöte, pidettiin Islannissa elokuussa. Syyskuussa Kööpenhaminassa pidettiin pohjoismainen rakennusviranomaisen (NBM) kokous, jossa käsiteltiin mm. rakennusjätteitä/materiaalitehokkuutta, energiatehokkuutta ja rakennusmateriaalien hyväksymismenettelyjä.

Elinkeino-, energia- ja aluepolitiikka

Elinkeino-, energia- ja alueministerikokous pidettiin lokakuussa Tukholmassa. Elinkeino-osuuden kokouksessa esiteltiin maaliskuussa 2013 Tukholmassa pidetyn elinkeino- ja innovaatiopoliittisen konferenssin teemoja ja käsiteltiin myös kaivosalan NordMin-hankkeen etenemistä. Ruotsin puheenjohdolla laadittu pohjoismainen elinkeino- ja innovaatiopoliittinen ohjelma vuosille 2014–2017 käsiteltiin. Perusteellisemmin käytiin läpi ohjelman pääteemoja ja eri maiden vetovastuulla olevia ohjelmaosioita mukaan lukien Suomen vetämä kulttuurialojen kasvuedellytyksiin keskittyvä ohjelmaluonnos.

Alueosuudessa käytiin kaksi laajahkoa teemakeskustelua. Ensimmäisen aiheena oli demografinen kehitys ja alueiden vetovoima ja toisen rajat ylittävä yhteistyö ja sen tulevaisuus. Alueosuuden yhteydessä pidetyn Suomen ja Ruotsin valtiosuhteiden tapaamisen aiheita olivat rakennerahasto-ohjelmien valmistelu, aluehallinnon uudistaminen ja EU:n Itämeristrategian huomioon ottaminen ohjelmatyössä.

Energiaosuudessa käsiteltiin uutta energiapolitiikan yhteistyön toimintaohjelmaa vuosille 2014–2017. Sähkömarkkinoiden tilanneraportista ja Pohjoismaisen energiatutkimuksen (NEF) laitoksesta tehdystä arvioinnista saatiin selostukset. Keskusteluaihe oli vuoden 2020 jälkeiset haasteet energiapolitiikassa ja Pohjolan rooli siinä.

Kokouksen kaikissa kolmessa osuudessa käsiteltiin pääsihteerin modernisaatio-ohjelman tavoitteita.

Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

Ruotsin puheenjohtajakaudella keskityttiin erityisesti pohjoismaisen elinkeino- ja innovaatiopoliittisen ohjelman 2014–2017 valmisteluun. Valmisteluun käytettiin pääosa virkamieskomitean kokouksista kuluneena vuonna. Kokouksia järjestettiin tämän vuoksi normaalia aikataulua useammin. Valmistelun käytännön työssä avusti ruotsalainen tutkimuslaitos Tillväxtanalys.

Puheenjohtajakaudella seurattiin erilaisten projektien etenemistä, erityisesti kaivosalan NordMin-hanketta sekä rakennusalan Nordic Built-asiakirjan valmistelua ja hankkeen käytännön toteutusta Nordic Innovationin toimesta. Ministerikokouksessa Tukholmassa jaettiin myös Nordic Built -suunnittelukilpailun pääpalkinto, jonka voitti tanskalainen Ellebo Garden Room -hanke.

Syksyllä valmistui pohjoismaista vientitoimintaa koskeva perusteellinen tilastaselvitys, jonka julkaiseminen tapahtuu vuoden 2014 alussa. Pohjoismaisen cleantech-edustuston perustamista Abu Dhabiin Masdariin selvitetiin Nordic Innovationin toimesta. Nordic Innovation käynnisti myös valmistelun pääministeri Jyrki Kataisen Oslolla Pohjoismaiden neuvoston avajaisistunnossa tekemän Team Norden -aloitteen pohjalta pohjoismaiseen viennin edistämiseen liittyvästä yhteistyöstä.

Pääsihteerin modernisaatiotavoitteista käytiin keskustelua erityisesti syksyn kokouksissa. Ohjelmatyön tärkeimmän käytännön toteuttajan eli Nordic Innovationin hallintomallista käytiin alustavaa keskustelua, ja suunniteltiin tulevaa Nordic Innovationin hallituksen ja virkamieskomitean yhteiskokousta, joka toteutuu vuoden 2014 alussa. Budjettirahoituksen väheneminen aiheutti toiminnalle omat haasteensa, mutta projektitoiminnan merkittävä keskittyminen Nordic Innovationiin tehostaa toimintaa.

Energiapolitiikka

Ruotsin puheenjohtajuuskaudella painotus oli sähkömarkkinoissa ja yhteistyössä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden tiimoilla. Ruotsin kaudella järjestettiin kaksi puheenjohtajuuskonferenssia Pohjoismaiden sähkömarkkinoista ja lisäksi konferenssi tulevaisuuden energiatutkimuksesta Pohjolassa.

Energiapolitiikan yhteistyön toimintaohjelma vuosille 2014–2017 valmistui ja se hyväksyttiin ministerikokouksen jälkeen kirjallisessa menettelyssä. Ohjelman mukaan Pohjoismaiden energiayhteistyön tavoitteena on tukea vakaata ja varmaa energiahuoltoa sekä kestävästä kasvusta ja hyvinvointia maiden asukkaille. Energiayhteistyön tulee, kun kyseessä ovat konkreettiset energiapolitiittiset toimenpiteet, tähdätä alueille, joilla se tuottaa erityistä hyötyä ja lisäarvoa. EU asettaa entistä enemmän raamit yhteistyölle. Maat eivät aina ole yksimielisiä EU:n tavoitteista, mutta esimerkiksi direktiivien käytännön toimeenpanossa yhteistyölle on sijaa. Yhteistyön pääalat ovat sähkömarkkinat, energiatehokkuus, uusiutuva energia ja energiatutkimus. Lisäksi on horisontaalisia aloja kuten energiaan liittyvät liikennekysymykset.

Vuonna 2012 alkanut Pohjoismaiden energiatutkimuksen laitoksen (NEF) arviointi valmistui ja se esiteltiin ministerikokouksessa. Virkamieskomitea päätti teettää lisäksi vaikutusanalyysin, jossa syvemmin tutkitaan arvioinnin suositusten vaikutuksia lopullisen päätöksenteon pohjaksi NEF:n toiminnan suuntaamisesta. Päätös tehdään alkuvuodesta 2014.

Vuonna 2013 sähkömarkkinoiden kehittämistyö jatkui noudattaen aiemmin hyväksyttyä toimintasuunnitelmaa, joka korostaa pohjoismaisten verkkoinvestointien ja -suunnitelmien tärkeyttä sekä sähköjärjestelmähallintaa ja uusiutuvan energian integroimista pohjoismaiseen sähköjärjestelmään. Pohjoismaiden sähkömarkkinoiden kysyntäjoukostaan liittyvä yhteistyö oli prioriteettina ja aiheesta raportoidaan ministereille vuonna 2014. Kehittäminen yhteisten sähkön vähittäismarkkinoiden toteuttamiseksi vuoteen 2015 mennessä jatkui NordREG:n (kansalliset markkinavalvojat) vetämänä.

Uusiutuvan energian alueella ajankohtaista oli keskustelu EU:n vuoden 2020 jälkeisestä uusiutuvan energian politiikasta Pohjoismaissa. Samoin aiheeseen liittyvien EU:n tiedonantojen toteuttamista seurattiin eri Pohjoismaissa. Toinen aihe oli EU:n uusiutuvan energian direktiivin yhteistyömekanismit ja siinä erityisesti merituuli-voima on polttopisteessä. Harvaan asuttujen alueiden ryhmä teetti yhteiskuntataloudelliset ja tekniset selvitykset tuulivoimaan perustuvasta pumped storage -laitoksesta Färsaarten Suðuroylla.

Energiatehokkuuden yhteistyössä ajankohtaisia aiheita olivat energiatehokkuus pienissä ja keskikokoisissa yrityksissä, EU:n energiatehokkuusdirektiivin seuraukset pohjoismaiselle sähkön loppukäyttäjämarkkinalle, energiapalvelujen toimittajien pätevyysjärjestelmien pohjoismainen yhteensovittaminen ja NORSYN eli kolmi-vuotinen 2012–2015 Pohjoismaiden valvontaviranomaisten yhteistyö tuotteiden energiatehokkuusvaatimusten valvonnan tehostamiseksi.

Aluepolitiikka

Kertomusvuotta leimasi sektorin uuden yhteistyöohjelman 2013–2016 aloittaminen. Helmikuun lopulla pidettiin uuden kauden käynnistystilaisuus, jolloin ohjelman toteuttamista tukevat työryhmät – hyvinvointi/demografia, arktiset alueet, vihreä kasvu/innovaatio, vihreä kasvu/suunnittelu-yhteistyö ja kestävä kaupunkikehitys – kokoontuivat ensimmäisen kerran. Suomen vetovastuulla on vihreä kasvu/innovaatio-työryhmä.

Muita Ruotsin puheenjohtajuuden keskeisiä asioita olivat demografiahankkeen rahoituksen turvaaminen sekä rajaseutuyhteistyön vahvistaminen ja sen rahoituksen uudistaminen. Vuonna 2012 käynnistetyn demografiahankkeen rahoitusta lisättiin 4 milj. DKK. Vuotuinen rajaseutufoorumi ja siihen liittyvä rajayhteistyöseminaari

järjestettiin Malmössä marraskuun alussa. Päivien aikana käsiteltiin kattavasti sekä EU:n että PMN:n rahoittamaa rajaseutuyhteistyötä Pohjoismaissa. Vuonna 2012 alkanut keskustelu rajayhteistyön rahoitusmallin uudistamisesta jatkui koko alkuvuoden. Lokakuussa sovittiin rahoituksen jakamisesta 12 rajayhteistyökomitealle vuosina 2014–2016, mikä parantaa niiden edellytyksiä suunnitella toimintaansa.

Uuden yhteistyöohjelman mukaisesti toteutettiin vuoden alkupuolella analyysi ja arviointi Länsipohjola-rahaston toiminnasta. Oxford Researchin raportti esiteltiin kesän alkupuolella ja siitä keskusteltiin ja käytiin vuoropuhelua rahaston kanssa koko loppuvuoden. Arvioitsija näki tarpeita tehostaa rahaston hallintoa ja selkiinnyttää sen toimintatapoja. Pohdittavaksi esitettiin myös erilaisia vaihtoehtoja toiminnan uudelleen organisoimiseksi. Rahaston toimintasääntöjen uudistaminen ja hallinnon tehostamistoimenpiteiden toteuttaminen siirtyivät vuodelle 2014.

Vuoden alussa virkamieskomitea päätti lopettaa yhteispohjoismaisen rajaseututilastokannan (StatNord) kehittämisen, koska sen rahoitukseen ei löytynyt pysyvää ratkaisua. Edellisenä vuonna alkanutta virkamieskomitean toimintatapojen tarkistamista jatkettiin. Sektorin projektirahat suunnattiin strategisesti yhteistyöohjelman toteuttamiseen eikä yksittäisiä hakemuksia otettu käsittelyyn. Kokouksissa varattiin aikaa teemakeskusteluihin.

Nordregio-tutkimuslaitoksen uuden johtajan Kjell Nilsson toimikausi alkoi vuoden alussa. Perehtymisjaksollaan Nilsson vieraili Helsingissä, jossa hän tapasi suomalaisia aluekehitysalan virkamiehiä ja tutkijoita. Nordregio järjesti lokakuussa Tukholman ulkopuolella Nordregio Forum -tilaisuuden, jonka teema oli Pohjoismaiden vetovoimatekijät. Foorumista on tarkoitus tehdä vuosittainen, kunkin vuoden puheenjohtajamaassa järjestettävä tapahtuma.

Pohjoismainen yhteistyö talous- ja finanssisektorilla

Ruotsin puheenjohtajakaudella Pohjoismaiden valtiovarainministerit kokoontuivat vain kerran. Kokous pidettiin lokakuussa Oslossa Pohjoismaiden neuvoston istunnon yhteydessä. Kokouksessa keskusteltiin erityisesti asuntomarkkinoiden tilasta Pohjoismaissa sekä ajankohtaisista rahoitusmarkkinakysymyksistä.

Asuntomarkkinoista keskustelua käytiin tehdyn yhteispohjoismaisen selvityksen pohjalta mm. eri maiden kotitalouksien velkaantuneisuudesta, asuntojen hintakehityksestä, verojärjestelmistä sekä vuokra-asuntomarkkinoihin vaikuttavista seikoista. Finanssikriisin jälkeen asuntojen hinnat ovat nousseet huomattavasti Ruotsissa ja Norjassa ja laskeneet roimasti Tanskassa ja Islannissa. Asuntojen uudisrakentaminen on vähentynyt kaikissa Pohjoismaissa. Kotitalouksien velkaantuneisuus on noussut 2000-luvulla kaikissa Pohjoismaissa. Asuntolainojen takaisinmaksuaika on huomattavasti lyhyempi Suomessa kuin muissa Pohjoismaissa. Asuntomarkkinoiden haasteet vaihtelevat jonkun verran maittain. Asuntojen hintakehitys ja kotitalouksien velkaantumisaste ovat kuitenkin erityisen huomion kohteena. Käydyn keskustelun perusteella pidettiin tärkeänä, että jokaisella maalla on käytössään riittävä toimenpidevalikoima rahoitus- ja lainamarkkinoiden vakauttamiseksi ja reaalityöelämän vakaan kehityksen turvaamiseksi.

Ajankohtaiset EU-kysymykset painoutuivat pitkälti rahoitusmarkkinakysymyksiin. Rahoitusmarkkinasääntely edellyttää yhä enemmän harmonisointia, joka ei mahdollista juurikaan joustoa. Neuvottelut ovat hankalia, erittäin yksityiskohtaisia ja implementointiaika kovin lyhyt. Keskeisiä asioita, joista ministerit keskustelivat, olivat pankkien vakavaraisuus ja maksuvalmiussääntely, pankkiunioni ja kriisiratkaisudirektiivi. Laajamittainen, rajat ylittävä pankkitoiminta luo tarvetta läheiselle yhteistyölle ja sääntelykehikon samankaltaiselle implementoinnille.

Ministerikokouksen yhteydessä käytiin myös teemakeskustelu Nordic Economic Policy Reviewn pohjalta. Julkaisuun tavoitteena on tuottaa ajankohtaista talouspoliittista tutkimusta päätöksentekijöiden tietoon. Teemana tällä kertaa oli nuorisotyöttömyys. Poliitikkasuosituksen mukaan keskeistä työttömyyden ehkäisemisessä on pitää talous kasvussa, ts. pitää huolta talouskasvun edellytyksistä. Koulutus sekä työttömyysturvaan liitetty pieni sanktion mahdollisuus lisäävät tutkimusten mukaan työllistymistä. Nuorisotyöttömyys oli Ruotsin puheenjohtajakaudella painopistealue. Aiheesta järjestettiin erillinen pääministerivetoinen seminaari Tukholmassa toukuussa 2013.

Yhteispohjoismainen neuvotteluprosessi tietojenvaihtosopimusten aikaansaamiseksi ns. veroparatiisien kanssa on lähes loppusuoralla. Pohjoismaat ovat yhteisen neuvotteluprosessin myötä vahvistaneet neuvotteluasemaansa. Neuvotteluprosessi jatkuu vielä muutaman veroparatiisin kanssa.

Pohjoismainen suhdanneryhmä julkaisi joulukuussa raporttinsa "Economic Outlook in the Nordic Countries 2014". Poikkialueellinen ympäristö- ja talousryhmä jatkoi työskentelyään. Kertomusvuoden aikana valmistui mm. raportti taloudellisista ohjaukeinoista pohjoismaisessa ympäristöpolitiikassa.

Maa- ja metsätalous- sekä kalastus- ja elintarvikesektori

Maa- ja metsätalous, kalastus, vesiviljely ja elintarvikesektori ministerineuvosto kokoontui kerran vuoden aikana. Perinteinen kesäkokous järjestettiin kesäkuun lopussa Ruotsin Åressa. Ruotsin puheenjohtajakauden teema oli moderni maaseutu. Kesäkokouksen asialistalla olivat mm. biotalous, antibioottiresistenssi, budjetin priorisointikysymykset, sekä private-public-partnership pohjoismaisessa kasvien esijalostustyössä.

Ennen ministerikokousta käytiin poliittinen dialogi modernista maaseudusta, jossa käsiteltiin maaseudun elinvoimaisuuden lisäämistä, maaseudulla asumisen houkuttelevuutta sekä yrittäjyyttä.

Ministerikokousta pidettiin asiasisällöltään antoisana ja onnistuneena. Puheenjohtajamaa on kuitenkin nostanut esiin ministereiden vähäisen osallistumisen, ja maat ovat pohtineet keinoja poliittisen relevanssin ja kiinnostavuuden nostamiseksi.

Tammikuussa Viro kutsui pitkästä ajasta koolle Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistyöelimen NB8-FAFF. Keskustelut olivat antoisat, mutta eivät johtaneet konkreettisiin toimiin. Sovittiin kuitenkin, että jatkettaisiin kokouksien järjestämistä tulevinakin vuosina. Vuoden 2014 NB8-FAFF puheenjohtajamaana on Norja.

ÄK-FJLS (eksekutiivi): Toimeenpaneva virkamieskomitea

Eksekutiivikomitean vuoden 2013 keskeisimmät asiat liittyivät vuoden 2014 budjettileikkausten kohdistamiseen eri hallinnonaloihin ja projekteihin. Budjettileikkauksista pidettiin ylimääräinen kokous keväällä, jotta löydettäisiin kaikkia maita tyydyttävä yhteisymmärrys. Useissa kokouksissa käsiteltiin biotaloutta, joka myös nousee Islannin puheenjohtajuuskauden 2014 keskeiseksi teemaksi. Uusi pohjoismainen ruoka II -projekti evaluoitiin ja projektin jatkosta keskusteltiin vilkkaasti. Projekti on saanut näkyvyyttä ja hyvää palautetta, ja sen jatkosta keskustellaan vielä. Eksekutiivikomitea kokoontui viisi kertaa vuoden 2013 aikana.

Maataloussektori

Ruotsin puheenjohtajakauden teemana oli moderni maaseutu, minkä tiimoilta Ruotsi järjesti kaksi konferenssia. Maatalouden virkamieskomiteassa esille nousi yhteispohjoismainen kasvien esijalostushanke (PPP) ja sen rahoitukseen liittyvät ongelmat.

NKJ

Pohjoismaisen maatalous- ja elintarviketutkimuksen komitean (NKJ) päätavoitteena on edistää pohjoismaista tietotaitopohjaista maatalous- ja elintarvikesektoria. NKJ tukee sektorin pohjoismaista tutkimusyhteistyötä ja pyrkii vaikuttamaan sektorin politiikkakeskusteluun kansallisella, pohjoismaisella ja sekä eurooppalaisella tasolla. NKJ:n puheenjohtajuus on ollut Tanskalla ja sihteeristö on sijoitettu Norjaan NordForskin yhteyteen.

Vuoden 2013 aikana lakkautettiin pohjoismainen porotutkimusorganisaatio NOR ja sen hallinnollinen osuus siirrettiin NKJ:n alaisuuteen. Suomi, Ruotsi ja Norja allekirjoittivat yhteistyösopimuksen, jonka mukaan kukin maa hoitaa kiertävän kaksivuotisen puheenjohtajuuskauden ja järjestää yhteisiä tapaamisia sekä yhden seminaarin tai vastaavan omalla puheenjohtajuuskaudellaan.

Islanti on ollut vetovastuussa Arctic Bioeconomy -projektissa ja sen puitteissa on järjestetty seminaari syksyllä 2013. Loppuseminaari järjestetään syksyllä 2014. NKJ on ehdottanut ja saanut useita pohjoismaisia edustajia EU:n biotalouspaneelin eri alatyöryhmiin.

Uusi pohjoismainen ruoka

'Ny Nordisk Mat' eli Uusi pohjoismainen ruoka II -ohjelma (UPR II) on Pohjoismaisen ministerineuvoston alainen ohjelma vuosille 2011–2014. Ohjelma on erityisesti viestintäohjelma, jonka tavoitteena on välittää informaatiota ja lisätä tietoisuutta pohjoismaisesta ruoasta ja raaka-aineista. Ohjelma lujittaa yhteispohjoismaista ruokakulttuuria ja käyttää lähtökohtanaan alueemme ominaispiirteitä: puhtautta, yksinkertaisuutta, turvallisuutta ja eettisyyttä. UPR II -ohjelman arvopohjana on Uusi pohjoismainen keittiö -julistus. Ohjelmaa johtaa ohjausryhmä, jonka puheenjohtaja on Ahvenanmaalta. Vuonna 2013 oli kolme ohjausryhmän kokousta (Färsaarilla, Ruotsissa ja puhelinkokouksena). Ohjausryhmälle asiat valmistelee työryhmä, jolla vuonna 2013 oli kaksi kokousta, kumpikin Ruotsissa.

Vuonna 2013 jatkettiin ohjelman alkuvaiheessa valittujen projektien toteuttamista. Viime vuonna täydennettiin mm. Nordic Food Diplomacy -ohjeistusta japanin- ja venäjänkielisillä versioilla, syvennettiin ruoka- ja matkailuorganisaatioiden yhteistyötä, samoin kehittämistoimenpiteitä erityisesti luovien alojen kanssa. UPR II järjesti tai oli yhteistyökumppanina lukuisissa tilaisuuksissa ja seminaareissa ympäri maailmaa: mm. Nordic Cool -kulttuurifestivaali Washingtonissa, Nordic Design and Innovation Week -tapahtuma Shanghaissa, Sustainable Nordic Street Food -tapahtuma San Fransiscossa, Mode, design, arkitektur och mat -lähestystötapahtuma Torontossa, JaJaJa-festivaali Lontoossa yhdessä NOMEXin kanssa. UPR II -ohjelma järjesti viime vuoden puheenjohtajamaan Ruotsin kanssa useita kansainvälisiä konferensseja Ruotsissa mm. kestävästä ruokapalveluista, katu- ja tapahtumaruoasta ja elintarvikealan pienyrityksistä. UPR II -ohjelma oli vahvasti mukana myös Ruotsissa järjestetyissä Euroviisuissa ja World Travel Summit -konferenssissa. Kaikki tilaisuudet olivat menestyksiä niin yleisömääriltään kuin mediajulkisuudella mitattuna.

UPRII -ohjelman ohjausryhmän kevättapaaminen pidettiin Färöarilla. Kokouksen lisäksi ohjausryhmä tutustui maataloihin, maatalouden tutkimuslaitokseen ja yrityksiin. (Kuva: maa- ja metsätalousministeriö)

Suomessa UPR II -ohjelma esittäytyi mm. Lähiruoka- ja luomumessuilla Helsingin Messukeskuksessa. Vuonna 2013 aloitettiin vuonna 2014 Suomessa toteutettavien kansainvälisten aktiviteettien kuten Streat Food -konferenssin (Helsinki) ja Pohjoismaisten ruokamessujen (Turku) suunnittelutyöt.

NordGen

NordGenin toiminta on vakiintunut vuoden 2011 talousvaikeuksien jälkeen. NordGen on pyrkinyt keskittymään sille kuuluvien ydintehtävien hoitamiseen. Toiminnot ja henkilöstön määrä on pyritty tarkoin sovittamaan käytävissä olevaan budjettiin. NordGen on toiminut nykyisessä kokoonpanossa viisi vuotta, joten viime kesäkuussa järjestettiin viisivuotisjuhlaseminaari EUCARPIA-kokouksen yhteydessä.

Merkittävä hanke on ollut v. 2011 alkanut yhteispohjoismainen kasvinjalostushanke, jonka ensimmäinen vaihe päättyi 2013. Hankkeelle myönnettiin toistaiseksi vuoden jatkoaika.

Lannoiteyhteistyö

Pohjoismainen yhteistyöryhmä lannoiteasioissa kokoontui Tanskassa toukokuussa 2013. Mukana kokouksessa olivat myös Viron, Latvian ja Liettuan lannoitevalvontaviranomaiset. Työryhmän tarkoitus on lähinnä koordinoi-da Pohjoismaiden kantoja lannoiteasioissa niin, että Pohjoismaiden yhteiset näkemykset huomioidaan EU:n

lannoitesäädännön kokonaisuudistuksessa. Seuraava kokous on Islannissa keväällä 2014 ja mukaan kokoukseen on tarkoitus kutsua komission edustajia.

Kalastussektori

Kalatalouden virkamieskomitea (ÄK-Fisk) kokoontui Ruotsin puheenjohtajakaudella kaksi kertaa, touko- ja marraskuussa. Ruotsin painopiste kalastusasioissa oli kalataloussektorin poliittisesti tärkeissä asioissa kuten kalakantojen hoitoa koskevissa monilajisuunnitelmissa, joista Ruotsi järjesti erillisen seminaarin. Erillinen seminaari pidettiin myös kalastuksen polttoaineita koskevista verovähennyksistä. Lisäksi käsiteltiin kalavarojen kestävää hyödyntämistä, vihreää kasvua sekä muita ajankohtaisia kalatalousasioita. ÄK-Fisk päätti myös projektirahoituksesta käyttäen apunaan tutkijoista koostuvaa työryhmää (AG-Fisk).

Elintarvikesektori

Virkamieskomiteoiden lisäksi pohjoismainen virkamiesyhteistyö jatkui aktiivisesti kolmessa vakiintuneessa työryhmässä NKMT (näring, matkultur och toxikologi), NMF (Livsmedelsförvaltning och konsumentinformation) ja NMDD (mikrobiologi och djurhälsa/djurvälfärd).

NKMT:n johdolla valmistuivat lokakuussa uudet pohjoismaiset ravitsemussuositukset (Nordiska näringsrekommendationer), jotka aikaansaiivat odotetusti laajaa kansalaiskeskustelua. NMF järjesti Pohjoismaisen elintarvikevalvontakonferenssin helmikuussa Bergenissä. Konferenssin teemana oli ”Tillbakadragning – inte farligt bara olovligt”. NMF järjesti seminaarin EU:n uusiutuvasta elintarviketietolainsäädännöstä Uppsalassa tammikuussa. Perinteinen lakimieskonferenssi järjestettiin syksyllä Islannissa. Valmisteluvastuu oli Norjalla. NMDD:n tärkeimpiin tehtäviin kuuluu ylläpitää tiedonkulkua pohjoismaisista tapahtumista, joissa käsitellään eläintauteja, eläinten hyvinvointia ja mikrobiologiaa. Uutena asiana käsiteltiin tänä vuonna myös mikrobilääkeresistenssiä, ja aiheesta järjestettiin syyskuussa erityiskokous Göteborgissa. Ryhmä jakaa varoja pohjoismaisille yhteishankkeille NMDD-alalta, kuten eläintautipuolen valmiusharjoituksia järjestävälle Nordic-Baltic contingency group -ryhmälle sekä broilereiden kampylobakteereita koskevan riskinhallintatyökalun tekemiselle.

Ruotsin puheenjohtajuusohjelman puitteissa käynnistettiin kolmiosainen ja -vuotinen projekti ruokajätteestä. Projektin päiväysmerkintöjä koskevan osaprojektin vetäjäksi tuli Suomi ja Evira.

Metsäsektori

Metsätalouden virkamieskomitean toimintaa linjasi uusi puiteohjelma vuosille 2013–2016. Puiteohjelmassa korostuvat kilpailukykyinen tuotanto ja vihreän kasvun mahdollisuudet. Metsätalouden rooli osana pohjoismaisia biotaloushankkeita leimasi vuoden 2013 toimintaa. Metsävirkamieskomitean toinen kokous järjestettiin Ruotsin Alnarpissa, jossa tutustuttiin Pohjoismaiseen geenivarakeskus Nordgeniin. Yhteispohjoismaisen metsäntutkimuksen (SNS) puheenjohtajuus ja sihteeristö siirtyivät Kööpenhaminasta Alnarpin vuoden 2013 päätteeksi.

Nordic Public Private Partnership on Prebreeding in Plants (PPP)

Ministerineuvoston kokouksessa Islannissa vuonna 2009 päätettiin perustaa yhteispohjoismainen viljelykasvien esijalostusta koskeva PPP-hanke. Hankkeeseen osallistuvat kaikki Pohjoismaat. Lisäksi Baltian maat ovat hankkeen liitännäisjäseniä. Hanke on kolmivuotinen (2011–2013). Hankkeen vuosibudjetti on 8 milj. DKK, josta puolet on julkista ja puolet yksityissektorin rahoitusta. Maiden rahoitusosuus määräytyy PMN:n rahoitusasteikon mukaan. Suomi on rahoittanut hanketta vuosina 2012 (711 600 DKK) ja 2013 (696 000 DKK). Hankkeen tavoitteena on edistää pohjoismaista kasvien esijalostusta maa- ja puutarhatalouden pitkäaikaisiin tarpeisiin pohjoismaisena yhteistyönä.

Vuonna 2013 hankkeesta tehtiin ulkopuolinen arviointi. Hanketta pidettiin pääosin onnistuneena. Myös parannusehdotuksia esitettiin, mikäli hanketta päätetään jatkaa. Arviointiryhmä arvosteli hankkeen rahoitusjärjestelyn monimutkaisuutta ja osittaista läpinäkyvyyden puutetta projekteille myönnetyn rahoituksen käytössä. Arviointiryhmä piti myös tärkeänä, että vastaisuudessa hankkeesta rahoitettavat projektit valitaan avoimen haun kautta. Hankkeen ensimmäisen vaiheen projektit valittiin ohjausryhmän konsensuksella.

Ministerineuvoston kokouksessa kesäkuussa päätettiin hankkeen toisesta vaiheesta vuosille 2014–2017.

Sosiaali- ja terveystieteet

Sosiaali- ja terveystieteissä ministerineuvostossa tarkasteltiin Ruotsin puheenjohtajakaudella väestönkehityksen vaikutusta Pohjoismaiden sosiaaliturvajärjestelmiin. Ruotsi järjesti mm. konferenssin vanhustenhuollon arvioinnista ja laadun seurannasta. Muita teemoja olivat hyvinvointisektorin tekniset ratkaisut tulevaisuudessa, laaturekisterit sekä lasten oikeudet.

Pohjoismaisten sosiaali- ja terveysministerien vuosittainen kokous järjestettiin Tukholmassa kesäkuussa. Ministerit antoivat julkilausuman kestävästä pohjoismaisesta hyvinvoinnista. Kestävä pohjoismainen hyvinvointi -ohjelmalla halutaan parantaa koulutuksen, työn ja terveyden laatua ja tasa-arvoa Pohjoismaissa. Vuosina 2013–2015 toteutettava poikkihallinnollinen ohjelma koostuu useista selvityksistä ja tutkimushankkeista.

Ministerit tekivät päätöksen Pohjoismaisen kansanterveystieteen korkeakoulun (NHV) lakkauttamisesta 1.1.2015 lähtien. Laitoksen merkityksen pohjoismaisena korkeakouluna ja tutkimuslaitoksena katsottiin olennaisesti heikentyneen 1980-luvulta. Ministerit korostivat, että kansanterveystyöllä on kuitenkin edelleen suuri painoarvo pohjoismaisessa yhteistyössä. Vuoden lopussa virkamieskomitea sai asiaa selvittäneeltä työryhmältä suositukset siitä, miten kansanterveystieteen tutkimus, koulutus ja tiedonvaihto sisällytetään pohjoismaiseen yhteistyöhön NHV:n lakkauttamisen jälkeen.

Ministerit hyväksyivät pohjoismaisen vammaisneuvoston uuden mandaatin virkamieskomitean esityksen pohjalta. Sosiaali- ja terveystieteiden ministerineuvoston alaisuuteen sijoitettu neuvosto toimii neuvoo-antavana elimenä koko PMN:lle sekä tiedonvälittäjänä asiantuntijoille Pohjoismaissa ja itsehallintoalueilla.

Ministerikokouksen teemakeskustelussa pohdittiin mielenterveysongelmia ja sairauspoissaoloja sosiaalivakuutuksen näkökulmasta. Teema saa jatkoa pohjoismaisesta mielenterveyskysymysten sukupuolinäkökulmaa käsittelevästä tutkimuksesta.

Ministerit keskustelivat myös vanhustenhuollon teknologisista ratkaisuista.

Ministerikokouksen yhteydessä järjestettiin epävirallinen ministereiden paneelikeskustelu, jonka aiheena oli sosiaalinen liikkuvuus ja pohjoismainen hyvinvointimalli.

Pohjoismaiden ministerineuvosto valitsi Ruotsin entisen sosiaalivakuutusministerin, maaherra Bo Könbergin laatimaan raportin siitä, miten pohjoismaista terveysalan yhteistyötä tulisi kehittää seuraavien 5–10 vuoden aikana. Tässä terveyssektorin ”Stoltenberg-raportissa” määritellään kymmenen potentiaalisinta pohjoismaista yhteistyöalaa pitkän aikavälin perspektiivissä. Siinä kartoitetaan yhteistyön pohjoismainen hyöty, erityisosaamiset, työnjako, jne. Bo Könberg vieraili syksyllä Helsingissä ja sai Suomen valtionhallinnon näkemykset raportista. Raportti ja sen suositukset julkaistaan kesäkuussa Reykjavikissa pidettävässä sosiaali- ja terveysministerikokouksessa.

Sosiaali- ja terveystieteellinen virkamieskomitea piti ylimääräisen budjettikokouksen lokakuussa Tukholmassa. Siinä keskusteltiin PMN:n vuoden 2015 budjetista sekä sosiaali- ja terveyssektorin pitkän tähtäimen priorisoinneista tilanteesta, jossa sektorin käyttövarat supistuvat huomattavasti.

Syyskuussa 2013 pohjoismainen valmiustoiminnan konferenssi järjestettiin Tukholman Djurönäsetissä. Konferenssin aiheina olivat muun muassa sairaalan evakuointi, lääkinnällinen lentoevakuointi ja pandemiavaraaminen. Konferenssin yhteydessä pidettiin Svalbard-ryhmän kokous. Lokakuussa 2013 valmiusyhteistyön osapuolista Suomi, Ruotsi ja Norja osallistuivat Norjan järjestämään Barents Rescue 2013 -harjoitukseen Tromssassa. Harjoituksen suunnittelu toteutettiin pohjoismaisena yhteistyönä. Joulukuussa järjestettiin toinen Svalbard-ryhmän kokous Tukholmassa. Marraskuussa Filippiinien luonnonkatastrofin aikana pohjoismaisen varautumisen yhteistyön verkostossa vaihdettiin tilannekuvaa kunkin maan toimista Filippiinien avustamisessa ja Pohjoismaiden kansalaisten tilanteesta.

Lokakuussa 2013 julkaistiin pohjoismaiset ravitsemussuositukset, joihin perustuvat vuoden 2014 alussa käyttöön otettavat suomalaiset ravitsemussuositukset.

Tasa-arvoyhteistyö

Pääsihteeri Høybråten ja pohjoismaiset tasa-arvoministerit YK:n naisten asema -toimikunnan istunnossa New Yorkissa maaliskuussa 2013. (Kuva: Heidi Orava, norden.org)

Tasa-arvoyhteistyötä ohjaa vuosina 2011–2014 sektorin yhteistyöohjelma ”Tasa-arvo luo kestävästä yhteiskunnasta”. Ruotsi nosti vuoden 2013 puheenjohtajuusohjelmassaan esiin erityisesti miesten ja naisten sekä tyttöjen ja poikien erot ja tasa-arvon kasvatuksessa ja koulutuksessa. Tasa-arvokysymyksiä varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa käsiteltiin Tukholmassa pidetyssä konferenssissa. Vuoden aikana selvitettiin myös osa-aikatyön taloudellisia vaikutuksia miehille ja naisille Pohjolassa. Aiheesta järjestettiin konferenssi lokakuussa 2013. Suomen (THL) koordinoimana toteutettiin asiantuntijaseminaarien sarja riskienarvioinnin kehittämiseksi parisuhdeväkivallan ehkäisyssä. Tasa-arvoministerineuvoston kustantama tasa-arvokonsultti tuki ministerineuvoston muita sektoreita kehittämään toimintaansa sukupuolinäkökulman huomioivaksi.

Ministerikokouksessa keskusteltiin globaalista tasa-arvopolitiikasta, Pohjolan roolista siinä sekä uuden pohjoismaisen tasa-arvoyhteistyöohjelman sisällöistä. Kokous päätti tukea kansalaisjärjestöjen kesäkuussa 2014 Malmössä järjestettävää Nordiskt Forum -tapahtumaa. Nordiskt Forum on osa Pohjolan kansalaisjärjestöjen valmistautumista YK:n Pekingin toimintaohjelman 20-vuotisseurantaan vuonna 2015. Ministerit keskustelivat myös osa-aikatyön tasa-arvoloukuista.

Pohjoismaisena tasa-arvoyhteistyönä järjestettiin maaliskuun alussa YK:n Naisten asemakomitean (CSW) istunnon yhteydessä istunnon teemaan liittyen kaksi oheistapahtumaa ja perinteinen epämuodollinen ministerien tapaaminen. Ministerit kertoivat paneelikeskustelussa siitä, miten Pohjolassa on kytketty miehet ja pojat naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyyn ja vähentämiseen. Yhteistyössä ministerineuvoston ympäristösektorin kanssa järjestettiin asiantuntijaseminaari, jonka aiheena oli sukupuoli, ilmastonmuutos ja biodiversiteetti. Tästä teemasta järjestettiin oheistapahtuma myös Nordic Cool -tapahtumassa Washingtonissa.

Vuosi 2013 oli NIKKin eli Nordisk Information för Kunskap om Kön -yhteistyöelimen ensimmäinen kokonainen toimintavuosi Göteborgin yliopiston yhteydessä. NIKK mm. toteutti ministerineuvoston uudesta tasa-arvosektorin hankerahastosta ensimmäisen hankehaun syksyllä 2013. Virkamieskomitea päätti tukea kymmentä pohjoismaista ja pohjoismais-balttilaista yhteistyöhanketta. Hakuja järjestetään vuosittain.

Tasa-arvovirkamieskomitea kokoontui viidesti. NB8-virkamieskokous järjestettiin Tukholmassa.

Työelämää koskeva yhteistyö

Yksi Ruotsin puheenjohtajuuskauden pääteemoista oli nuorisotyöttömyyden torjuminen. Tukholmassa järjestettiin pohjoismainen työmarkkinakokous, jossa päähuomio kiinnitettiin heikoimmassa asemassa oleviin nuoriin ja toimiin, joilla ehkäistään näiden nuorten syrjäytymistä työelämästä ja koulutuksesta. Kokouksen yhteydessä järjestettiin työtori, jolla kukin maa sai esitellä parhaita käytäntöjään nuorisotyöttömyyden torjumiseksi. Lisäksi Tukholmassa järjestettiin lokakuussa nuorten työympäristöä käsittelevä konferenssi yhteistyössä Ruotsin ILO-komitean ja Pohjoismaisen työympäristökoulutuslaitoksen NIVAn kanssa. Huomiota nuoriin kiinnitettiin myös Tukholmassa marraskuussa pidetyssä konferenssissa, jonka teemana oli ulkomailla syntyneiden työmarkkinoille integrointi.

Työelämän ministerineuvoston sekä ministerineuvoston ja työmarkkinaosapuolten kokous pidettiin elokuussa Ylitorniolla Ruotsissa. Ministerineuvoston ja työmarkkinaosapuolten kokouksessa käsiteltiin pohjoismaista työvoimakoulutusta. Keskustelun pohjalta päätettiin käynnistää selvitys pohjoismaisista työvoimakoulutusjärjestelmistä. Varsinaisessa ministerineuvoston kokouksessa käsiteltiin pohjoismaisia työ- ja sosiaalialojen rajaesteitä puheenjohtajamaan laatiman tilannekatsauksen pohjalta. Keskusteltiin myös yritysten hyvistä käytännöistä

nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi aiheesta tehdyn raportin pohjalta. Toukokuussa pidetyn työmarkkina-kokouksen jatkoksi ministerit antoivat työelämän virkamieskomitealle tehtäväksi valmistella yhdessä koulutus-sektorin kanssa toteutettavaa selvitystä pohjoismaisista ammatti- ja oppisopimuskoulutusjärjestelmistä. Selvi-tyksessä huomiota kiinnitetään erityisesti koulutuksen ja elinkeinoelämän väliseen kytkentään. Lisäksi päätettiin järjestää Islannin puheenjohtajuuskaudella yhteispohjoismaisen työmarkkinasopimuksen 60-vuotis-juhlakonferenssi, jossa esitellään mm. vuonna 2012 käynnistyneen pohjoismaisen hyvinvointimallin haasteita koskevan hankkeen loppuraportti.

Työelämän virkamieskomitea käsitteli pohjoismaisen työympäristökoulutuslaitoksen NIVAn ulkoista arviointia. Laitoksen toiminta koetaan edelleen hyväksi ja tarpeelliseksi, mutta ohjaussuhteiden selkeyttämiseksi päätettiin asettaa työryhmä, jonka ehdotuksia käsitellään vuoden 2014 aikana. Komitea päätti tiivistää yhteistyötä tasa-arvosektorin kanssa niiden hankkeiden osalta, jotka koskevat tasa-arvoa työelämässä. Kertomusvuonna huomiota kiinnitettiin osa-aikatyön taloudellisiin vaikutuksiin. Pohjoismaisen rajaesteasiantuntijaryhmän esittämien esteiden käsittely jatkui ja viisi listalla olevaa estettä päätettiin siirtää pohjoismaisen sosiaali- ja terveystieteiden virkamieskomitean vastuulle, jonne ne sisältönsä vuoksi kuuluvat. Kertomusvuonna käynnistettiin analyysi mahdollisuudesta työharjoitteluun toisessa Pohjoismaassa, joka valmistuu keväällä 2014.

Työelämäsektorin vuonna 2012 päättyneiden globalisaatioprojektien loppuraportit julkaistiin ja niiden tuloksia esiteltiin eri yhteyksissä. Työmarkkinajaoston vastuulla ollut etnisten vähemmistöjen nuoria ja vammaisia nuoria käsittelevä selvitys päättyi kertomusvuonna. Vuonna 2011 käynnistetty analyysi nuorten siirtymistä koulusta työelämään jatkuu vuoden 2014 loppuun. Jaosto jatkoi tukeaan pohjoismaiselle yhteistyöverkostolle, jonka tarkoituksena on julkaista alueellinen pohjoismaalais-virolainen raportti osana OECD:n kansainvälistä aikuistutkimusta (PIAAC).

Työympäristöjaosto keskittyi paremman työympäristön ja työhyvinvoinnin edistämiseen. Vuonna 2013 päättyi yksi projekti. Lisäksi rahoitettiin NIVAn järjestämää workshopia, joka koski siirtotyövoiman työoloja ja työturvallisuutta siivous- ja rakennusaloilla. Työympäristöjaosto myönsi neljälle projektille jatkorahoitusta vuodeksi 2013. Kaksi projektia koski hyvää johtamista, yksi työaikojen ja terveyden yhteyttä ja yksi potilasvirtojen hallintaa. Työympäristöjaosto käsitteli myös EU:n tulevaa työympäristöstrategiaa ja muita työympäristöön liittyviä EU-asioita sekä pohjoismaista työsuojeluvalvontaa ja muita viranomais toiminnan ajankohtaisia asioita.

Työoikeusjaostossa (NAU) painottuivat EU:ssa vireillä olevat direktiiviehdotukset ja oikeustapaukset. Erityisesti keskusteltiin lähetettyjä työntekijöitä koskevasta toimeenpanodirektiivistä. Lisäksi lähetettyjen työntekijöiden määrän seuranta ja tilastointi Pohjoismaissa oli esillä. NAU seuraa lähetettyjen työntekijöiden määrää eri kansallisten järjestelmien pohjalta. Pohjoismaiden neuvostolle annettiin vastaus osa-aikatyön käytöstä eri Pohjoismaissa ja vastauksessa raportoitiin myös yhteispohjoismaisen vuonna 2013 valmistuneen osa-aikatyötä koskevan selvityksen tuloksista. Kevään kokouksen erityisteema oli pohjoismaisen työmarkkinamallin haasteet. Syksyn kokouksen erityisteemana olivat määräaikaiset työsuhteet.

EU-informaatioryhmässä käsiteltiin Irlannin ja Liettuan puheenjohtajakausien prioriteetteja sekä vaihdettiin tietoja ja näkemyksiä käsittelyssä olevista ja komission valmisteltavana olevista hankkeista. Erityisesti keskusteltiin lähetettyjä työntekijöitä koskevan toimeenpanodirektiivin valmistelusta sekä komission aloitteista lainsäädännön yksinkertaistamiseksi sekä harmaan talouden torjumiseksi.

Lainsäädäntöyhteistyö ja muu oikeudellinen yhteistyö

Pohjoismaisen oikeudellisen alan yhteistyön tavoitteena on edistää maiden lainsäädännön samankaltaisuutta ja siten poistaa rajaesteitä ja helpottaa pohjoismaalaisten keskinäisiä kontakteja. Työ on pitkäjänteistä ja sen pohjana ovat käytännön lainsäädäntöhankkeet, yhteispohjoismaiset työryhmät ja virkamiesten epävirallinen yhteistyö.

Vuoden 2013 oikeusministerikokous järjestettiin Norrtäljessä. Osa kokouksesta pidettiin yhdessä vankeinhoidon johtajien kanssa. Kokouksessa keskusteltiin mm. verkkorikollisuudesta ja jengeihin kuuluvien rikollisten vankeusrangaistuksista sekä naisvankeja ja ulkomaisia vankeja koskevista erityiskysymyksistä. Kokouksen yhteydessä tehtiin lisäksi vierailu Norrtäljen vankilaan.

Pohjoismaista yhteistyötä täydentää Pohjoismaiden ja Baltian maiden Nordic-Baltic-yhteistyö. Sen tavoitteena on syventää yhteistyötä sekä parantaa koordinoitua ja tiedonvaihtoa. Latvia järjesti riitojen sovittelua koskevan seminaarin ja Viro seminaarin pikaluottoihin liittyvistä ongelmista syksyllä 2013. Seuraava Pohjoismaiden ja Baltian maiden oikeusministerikokous pidetään Tanskassa 2014.

Pohjoismaainen oikeusministerikokous pidettiin Rånäsissa Norrtäljessä syys-lokakuun vaihteessa.
(Kuva: Roger Neumann, VG)

MUU POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ

Yhteistyö kuluttaja-asioissa

Pohjoismainen kuluttajaryhmä (Nordisk Konsumentgrupp), joka koostuu Pohjoismaiden kuluttaja-asioista vastaavien ministeriöiden ja osin kuluttajahallinnon muiden virastojen virkamiehistä, kokoontui v. 2013 kaksi kertaa. Karlstadissa kesäkuussa pidetyssä kokouksessa käsiteltiin perinteiseen tapaan ajankohtaisia kansallisia kysymyksiä sekä EU/ETA-tason ja kansainvälisen tason kuluttaja-asioita. Lisäksi kokouksessa keskusteltiin kuluttaja-alan kysymyksistä, joissa pohjoismaista yhteistyötä voisi syventää. Kokouksessa valmisteltiin myös marraskuussa, Ruotsin puheenjohtajakauden ohjelmaan kuulunutta, velkaantumista käsitellyttä seminaaria sekä tutustuttiin Ruotsin Kuluttajavirastoon. Tukholmassa marraskuussa pidetyssä kokouksessa olivat ajankohtaisten kansallisten, EU/ETA-tason ja muiden kansainvälisten kuluttaja-asioiden ohella esillä valmismatkadirektiivi, direktiivi kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta, asetus verkkovälitteistä riidanratkaisusta (ADR/ODR) sekä velkaantumista käsitelleen seminaarin johtopäätökset.

Pohjoismainen kuluttajaverkosto (Nordiskt Konsumentnätverk), joka koostuu Pohjoismaiden kuluttaja-asioista vastaavien viranomaisten ja kuluttajajärjestöjen edustajista, kokoontui Oslossa marraskuussa. Ajankohtaisten kuluttajakysymysten lisäksi verkoston kokouksessa keskusteltiin kuluttajajärjestöjen roolista kuluttajien neuvonnassa, kuluttajien tarvitsemasta riippumattomasta tuesta nyky-yhteiskunnassa, pohjoismaisen kuluttajatutkimuksen tilasta ja kestävästä kehityksestä. Lisäksi kokouksessa tarkasteltiin Norjassa tehtyä tutkimusta kuluttajien halukkuudesta vaihtaa pankkia, vakuutusyhtiötä, teleoperaattoria tai energiayhtiötä.

Liikenne

Liikennesektorilla Pohjoismaat tekevät tiivistä yhteistyötä, vaikka virallinen Pohjoismaiden ministerineuvoston alainen yhteistyö on lakannut. Yhteistyöhön osallistuu niin liikenne- ja viestintäministeriö kuin ministeriön alaiset virastot sekä kattavasti muita hallinnonalan organisaatioita.

Horisontaalikysymyksissä keskusteluja käydään muun muassa jo vakiintuneissa Pohjoismaiden ja Baltian liikenneministerien puolivuotiskokouksissa (nk. NB8-kokous). Kuitenkin vuonna 2013 järjestettiin poikkeuksellisesti vain yksi ministerineuvostoa edeltävä NB8-tapaaminen lokakuussa Tallinnassa. Merkittävänä tapahtumana voidaan mainita BEATA (Barents Euro Arctic Transport Area) liikennesuunnitelman (Joint Barents Transport Plan) julkaisukokous Narvikissa syyskuun lopulla.

Vakiintuneita yhteistyöfoorumeita ja työryhmiä on jokaisen liikennemuodon alaisuudessa. Ilmailun osalta säännöllistä yhteistyötä tehdään muun muassa niin ICAO:n (kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö) kuin NOLU:n (pohjoismaisten ilmailujohtajien yhteistyöryhmä) puitteissa.

Pääosa tiealan pohjoismaisesta yhteistyöstä tapahtuu Pohjoismaisen tie- ja liikennefoorumin, PTL (Nordiskt vägförbund, NVF) puitteissa. Liiton 16 teknistä komiteaa kattavat kaikki tie- ja liikennesektorin tärkeimmät osat alueet. Komiteoiden säännölliseen toimintaan osallistuu Suomesta noin 180 asiantuntijaa. Vuonna 2013 komiteat järjestivät 9 avointa seminaaria. Lisäksi vuonna 2013 Suomen edustaja osallistui myös renkaiden jääpitoa tarkastelleeseen epäviralliseen työryhmään.

Pohjoismainen rautatiealan yhteistyö pohjautuu infrahaltijoiden NIM-yhteistyöhön (Nordic Infrastructure Managers). Pääjohtajat pitivät kokouksen Narvikissa elokuussa 2013. Syksyllä työssä nousi esiin erityisesti pohjoismaisten turvallisuus- ja kalustovaatimusten yhtenäistäminen ja tätä työtä tullaan jatkamaan vuonna 2014.

Yhteistyö merenkulussa on monipuolista. WINMOS-hankkeessa on saatu 29 milj. EUR Suomen, Ruotsin ja Viron talvimerenkulun investointeihin ja tutkimukseen. Euroopan komissio myönsi Merenkurkun liikennöinnin hankkeelle (liikennekonseptin ja aluksen suunnittelu) tukea 6 milj. EUR syksyllä 2013 ja hanke käynnistyi joulukuussa 2013. Lisäksi vuoden aikana järjestettiin ja osallistuttiin moniin meriliikenteen pohjoismaisiin seminaareihin.

Yllämainittujen toimien lisäksi yhteistyö on jatkuvaa eri sektorikysymyksissä bilateraalitasolla.

Pelastusalan yhteistyö

Pelastusalan pohjoismaisen yhteistyön vakiintuneita yhteistyömuotoja ovat pelastuspalvelusta ja varautumisesta vastaavien ministeriöiden vuosittainen kokous, ministerikokousta valmisteleva pysyvä virkamiestyöryhmä, ministeriöiden EU- ja Nato-kokousedustajista koostuva Nordiskt Mötesforum, pelastuspalvelusta vastaavien osastopäälliköiden kokous, pohjoismainen pelastusylijohtajakokous, NORDRED-yhteistyöryhmä sekä palonehkäisy-, tilasto- ja paikkatieto- sekä tutkimusyhteistyö. Näiden yhteistyömuotojen lisäksi käynnissä on pohjoismaisissa pelastusministerikokouksissa sovittuja projekteja (Haaga-yhteistyö).

Pelastuspalvelusta ja varautumisesta vastaavien ministerien kokous

Pelastuspalvelusta ja varautumisesta vastaavien ministerien kokous järjestettiin Vaxholmissa, Ruotsissa kesäkuussa. Edellisen vuoden ministerikokouksen toimeksiannon mukaisesti ministerit sopivat uudesta yhteiskunnan varautumista kehittävästä ja tehostavasta Haaga II julis-tuksesta. Julistuksen päämääränä on vakavia onnettomuuksia ja kriisejä hyvin kestävä Pohjola ilman rajoja.

Osastopäällikkökokous

Ruotsi järjesti huhtikuussa Tukholmassa osastopäällikkökokouksen. Kokouksessa keskusteltiin asioista, joilla on merkitystä pohjoismaisessa yhteiskuntaturvallisuudessa ja varautumisessa sekä ajankohtaisista aiheeseen liittyvistä tapahtumista Pohjoismaissa kuluneen vuoden aikana. Seuraavan kokouksen järjestää Norja.

Pelastusylijohtajakokous

Pohjoismaisten pelastusylijohtajien kokous pidettiin Reykjavikissa kesäkuussa. Kokouksen yhteyteen Islanti järjesti yhteiskuntaturvallisuutta käsittelevän seminaarin, joka keskittyi kansallisiin riskianalyysiin. Riskianalyysit olivat myös ylijohtajakokouksen asialistalla, kuten myös Haaga II -julistus ja Suomen huhtikuussa Långvikissa järjestämä korkean tason pohjoismainen valmiuskurssi. Pelastusylijohtajat sopivat myös säännöllisten videokokousten aloittamisesta täydentämään kerran vuodessa järjestettävää yhteistyökokousta. Ensimmäinen videokokous pidettiin marraskuussa.

Virkamieskokoukset ja Nordiskt Mötesforum

EU-yhteistyö on ollut voimakkaasti esillä sekä virkamieskokouksissa että Nordiskt Mötesforumin asialistoilla vuoden aikana. Tämä johtui etenkin uuden pelastuspalvelumekanismipäätöksen valmistelusta EU:n neuvostossa ja Euroopan parlamentissa. Neuvottelut saatiin päätökseen vuoden aikana ja päätös tulee voimaan tammikuussa 2014.

NORDRED

NORDRED on Suomen, Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Islannin välinen sopimus yli rajojen ulottuvasta pelastusyhteistyöstä ja avunannosta onnettomuustapauksissa. NORDRED-yhteistyöryhmä (NORDRED Kontaktgrupp) seuraa sopimuksen toteutumista ja huolehtii sen ajan tasalla pitämisestä. Yhteistyöryhmä kokoontui v. 2013 kaksi kertaa: huhtikuussa Reykjavikissa ja marraskuussa Kööpenhaminassa. Kokouksissa esiteltiin kunkin maan ajankohtaisia asioita ja käytiin keskusteluja mm. pelastustoimen kehittämishankkeista, Pohjoismaissa tapahtuneista suuronnettomuuksista, metsäpalojen torjunnasta, pelastuspalveluharjoituksista ja merellisestä pelastuspalveluyhteistyöstä (RITS/MIRG).

Pohjoismainen palonehkäisy-yhteistyö

Pohjoismainen palonehkäisykokous pidettiin syyskuussa Tanskan Snekkerstenissä. Kokouksessa esiteltiin kunkin maan ajankohtaisia hankkeita sekä keskusteltiin erityisesti pohjoismaisen yhteistyön kehittämismahdollisuuksista.

Pohjoismainen pelastustoimen tilastoyhteistyö

Pohjoismainen pelastustoimen tilastokokous Nordstat pidettiin syyskuussa Tukholmassa. Kokouksessa esiteltiin kunkin maan pelastustoimen tunnuslukuja ja tilastojärjestelmien kehittämishankkeita. Lisäksi keskusteltiin yhteisen tilastosivuston tietosisällön ja laadun kehittämisestä.

Pohjoismainen palovaroitinpäivä

Pohjoismainen asiantuntijaryhmä kokoontui tammi-kuun lopussa Voksenåsenissa Norjassa suunnittelemaan yhteispohjoismaista ilmettä palovaroitinpäivälle 1.12. Päivälle valmisteltiin yhteispohjoismainen logo, radiomainos sekä slogan "Pohjolassa piippaa". Suomessa pohjoismainen palovaroitinpäivä oli osa valtakunnallista paloturvallisuusviikkoa.

Pohjoismainen yhteistyö paikkatietojen käytössä kriisinhallinnassa jatkui vuoden 2013 aikana

Pohjoismainen kriisinhallinnan sekä maanmittauslaitosten viranomaisten yhteistyöryhmä (GIS i krishantering) kokoontui kaksi kertaa: toukokuussa Reykjavikissa ja marraskuussa Helsingissä. Molemmissa kokouksissa käsiteltiin jäsenmaiden ajankohtaisia tapahtumia ja lisäksi yhteistyötä sotilasorganisaatioiden kanssa. Poliisi osallistui Suomesta uutena viranomaistahona molempiin kokouksiin. Seuraava kokous pidetään Tanskassa keväällä 2014.

Haaga-yhteistyö

Haagan julistus on tehostanut konkreettista pohjoismaista yhteistyötä monella varautumisen alueella, muun muassa menetelmien kehittämisessä, kriisiviestinnässä, vapaaehtoistyössä, koulutuksessa, harjoituksissa ja pelastustoimessa.

Aktiivisesta sektorikohtaisesta Haaga-yhteistyöstä voi nostaa esille erityisesti koulutusyhteistyön. Yhteistyöryhmän käsittelemät teemat ovat liittyneet mm. e-oppimiseen, verkko-oppimiseen ja pedagogiikkaan. Ryhmän seuraava seminaari järjestetään toukokuussa 2014 Kuopiossa.

Poliisiyhteistyö

Poliisiyhteistyössä sovittiin laajaksi paisuneen työryhmäyhteistyön tiivistämisestä ja keskittymisestä vain pohjoismaista lisäarvoa tuottaviin asioihin. Työryhmiä karsittiin ja laadittiin selkeät suuntaviivat ja säännöt miten niiden toiminnasta raportoidaan poliisiylijohtajille.

Poliisijohtajat kokoontuivat 6.-8.5.2013 Búðirissa, Islannissa. Kuvassa Búðakirkja, Vesturland, Islanti

Poliisiyhteistyön tiivistämistä jatkettiin. Poliisiylijohtajat päättivät tehostaa tiedustelutietojen vaihtoa, perustaa yhteisiä tutkintaryhmiä, analysoida kyberrikollisuuteen liittyviä ilmiöitä ja vaihtaa kokemuksia työmenetelmistä.

Valvonta- ja hälytystoimen alueella kerätään asiantuntija- ja erityisosajien rekisteriä, jotta vaativissa tilanteissa voitaisiin rajallisia resursseja käyttää yhdessä.

Suomi isännöi marraskuussa 2013 pohjoismaista kokousta, jossa sovittiin toiminnallisen yhteistyön kehittämistä Kiinan poliisin kanssa.

Maahanmuutto- ja kansalaisuusasiat

Pohjoismaisessa ministeri- ja virkamiestasoisessa yhteistyöryhmässä (Nordisk samrådsgrupp på hög nivå i flyktingfrågor, NSHF) jatkettiin aktiivista yhteistyötä maahanmuutto- ja kansalaisuusasioissa. NSHF-kokouksien pääasiallisena tavoitteena on tiedonvaihto maahanmuuttoasioissa Pohjoismaiden kesken. NSHF:n virkamiesyhteistyöryhmässä ja siihen liittyvässä vuosittaisessa ministerikokouksessa vaihdetaan tietoja maahanmuutto- ja turvapaikka-asioissa. Tanska isännöi syksyn 2013 ministerikokousta. Puheenjohtajuus siirtyi vuodenvaihteessa Tanskalta Norjalle. Vuonna 2013 keskusteltiin mm. Syyrian tilanteesta ja syyrialaisista pakolaisista.

NSHF:n puitteissa toimii myös temaattisia alatyöryhmiä kuten paluutyöryhmä, kiintiötyöryhmä (resettlement) sekä työvoiman maahanmuuttoon liittyvä työryhmä. Suomi toimi paluutyöryhmän puheenjohtajana ja järjesti kokouksen Helsingissä joulukuussa. Työryhmän puheenjohtajuus jatkuu vielä keväällä 2014.

Uudelleensijoittamisasioita operatiivisella tasolla käsittelevän NSHF:n yhteistyöryhmän toimintaan osallistuivat myös YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n edustajat. Kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia uudelleensijoittamiseen liittyviä kysymyksiä sekä vaihdettiin kokemuksia Pohjoismaiden ja UNHCR:n välillä.

Tietoja on kokousten välillä vaihdettu verkostoon kuuluvien henkilöiden kesken sähköpostitse.

Rajaturvallisuusalan yhteistyö

Rajavartiolaitos on osallistunut vuosittain pohjoismaiseen rannikkovartioryhteistyöhön. Yhteistyössä on mukana lukuisia viranomaisia, jotka vastaavat Pohjoismaiden merellisestä rajaturvallisuudesta, meripelastuksesta ja ympäristön suojelusta. Kokouksissa ja yhteistoiminnassa keskitytään tiedonvaihtoon parhaiden käytänteiden löytämiseksi sekä kehitetään operatiivista yhteistyötä pohjoisen Itämeren alueella.

Vuonna 2013 puheenjohtajana Pohjoismaiden rannikkovartiostojen päälliköiden kokouksessa toimi Islanti. Kokous järjestettiin syyskuussa Lissabonissa NACGF (North Atlantic Coast Guard Forum) kokouksen yhteydessä. Jatkossa kokous tullaan järjestämään itsenäisenä tapahtumana. Näin pyritään vähentämään kahdenvälisiä tapaamisia ja saamaan kokouksesta tehokkaampi.

Yhteistyö saamelaisasioissa

Pohjoismainen yhteistyö saamelaisasioissa tapahtuu yhtäältä Pohjoismaiden neuvoston suositukseen 13/1962 perustuvan Pohjoismaisen saamelaisasiain virkamieselimen puitteissa sekä toisaalta Pohjoismaiden ministerineuvoston löyhässä (ei omaa ministerineuvostoa) yhteydessä saamelaisasioiden yhteensovittamisesta Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa vastaavien ministerien ja näiden maiden saamelaiskäräjien puheenjohtajien yhteiskokousten (jäljempänä yhteiskokous) muodossa. Saamelaisasiat kuuluvat Suomessa oikeusministerille, Ruotsissa maaseutuministerille ja Norjassa uudistus-, hallinto- ja kirkkoministerille.

Virkamieselin koostuu Suomen, Ruotsin ja Norjan valtuuskunnista, joissa kussakin on yhteensä vähintään kolme virkamiestä asianomaisen maan hallitusta ja saamelaiskäräjiä edustamassa. Suomen valtuuskunnassa on neljä

jäsentä, joista kolme edustaa hallitusta ja yksi saamelaiskäräjiä. Valtuuskunnan nimeää valtioneuvosto neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Kokoukset pidetään yleensä virkamieselimen kulloisessakin puheenjohtajamaassa (vaihtuu vuosittain eikä seuraa Pohjoismaiden neuvoston tai ministerineuvoston puheenjohtajuutta). Vuonna 2013 puheenjohtajamaana oli Ruotsi. Yhteiskokousta tai virkamieselimen kokousta ei järjestetty vuonna 2013.

Neuvotteluja pohjoismaisesta saamelaissopimuksesta jatkettiin kahdessa kokouksessa Norjan puheenjohtajalla.

LIITTEET

Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti vuonna 2013

Maiden maksuosuudet

Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti oli **986 726 000** (ml. siirtyvät erät) Tanskan kruunua. Siitä suurin osa katetaan eri Pohjoismaiden maksuosuuksilla¹, jotka jyvitetään maiden bruttokansantulon perusteella. Itsehallintoalueet eivät osallistu Pohjoismaiden ministerineuvoston toiminnan rahoittamiseen.

Maa	%-osuus	DKK
Ruotsi	30,3 %	295.281.000
Norja	29,3 %	285.536.000
Tanska	22,3 %	217.319.000
Suomi	17,4 %	169.568.000
Islanti	0,7 %	6.822.000

Maiden maksut yhteensä 974.526.000 DKK (n. 131 milj. euroa)

Vaihtokurssi: 7,44 DKK = 1 €

Budjetti pääalueittain

Priorisointibudjetti 8,3 %
Koulutus- ja tutkimussektori 24,6 %
Kulttuurisektori 17,6 %
Elinkeino-, energia- ja aluepolitiikka 12,9 %
Ympäristö- ja resurssipolitiikka 8,8 %
Sosiaali- ja terveyspolitiikka, tasa-arvo- ja työelämäpolitiikka 6,4 %
Finanssi- ja oikeusalan yhteistyö 0,3 %
Sihteeristö ja muut yhteiset toiminnot 11,3 %
Naapuruuspolitiikka 9,7 %
(Yhteensä 100,0 %)

Vuoden 2013 budjettikirja, joka on tilattavissa myös painettuna versiona, löytyy kokonaisuudessaan verkosta tanskaksi osoitteesta:

<http://www.norden.org/sv/publikationer/publikationer/2012-775>

Budjetin tiivistelmä suomeksi löytyy osoitteesta:

<http://www.norden.org/fi/julkaisut/julkaisut/2013-707>

¹ BKT-pohjaiset laskennalliset maksuosuudet korjataan siten, että toteutuviin maksuosuuksiin lasketaan mukaan pohjoismaista korkeakouluvaihtoa koskevan sopimuksen määrittämät maksut. Esitetty maksuosuustaulukko ei huomio korkeakouluvaihtoa koskevia siirtoja.

Pohjoismaiset kokoukset, seminaarit ja konferenssit vuonna 2013

POHJOISMAISEN YHTEISTYÖN POLIITTISET SUUNTAVIIVAT

Pääministereiden yhteistyö

- 15.–16.5. Pohjoismaiden pääministerit, Tukholma
- 28.–29.10. Tapaamiset Pohjoismaiden neuvoston 65. istunnon yhteydessä, Oslo
- 28.10. Pohjoismaiden ja Baltian maiden pääministerikokous
- 29.10. Pohjoismaiden pääministerit
- 29.10. Pohjoismaiden pääministerit ja pohjoismaisten itsehallintoalueiden edustajat
- 29.10. Pohjoismaiden pääministerit ja Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajisto

Pohjoismainen ulko- ja turvallisuuspoliittinen yhteistyö

Pohjoismaiden parlamenteissa järjestettiin kertomusvuonna täysistuntokeskustelut turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alan pohjoismaisesta yhteistyöstä. Eduskunnassa teemakeskustelu järjestettiin kesäkuussa.

- 2.–3.5. Pohjoismainen ulkoministerikokous, Sandhamn
- syyskuu Pohjoismainen ulkoministerikokous, New York
- 30.10 Pohjoismainen ulkoministerikokous, Oslo

Puolustuspoliittinen yhteistyö

- 14.–15.3. Pohjoismaiden puolustusministerit/NORDEFECO, Rovaniemi
- 3.–4.12. PLMI/NORDEFECO, Helsinki

Yhteistyöministeriöiden yhteistyö

- 21.1. MR-SAM, Tukholma
- 19.–20.2. Yhteistyöministerit (MR-SAM) ja yhteistyökomitea (NSK), Washington
- 18.4. NSK, Kööpenhamina
- 1.–2.7. NSK/MR-SAM, Tukholma, Visby
- 23.–24.9. NSK/MR-SAM, Tukholma
- 29.10. MR-SAM/NSK Pohjoismaiden neuvoston 65. istunnon yhteydessä, Oslo
- 31.10. MR-SAM ja Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajisto, Oslo
- 3.12. NSK, Kööpenhamina

Ulkomaankauppaa koskeva yhteistyö

- 30.10. Ulkomaankauppaministereiden kokous PN 65. istunnon yhteydessä, Oslo

Yhteistyö kehityskysymyksissä

Yleinen kehityspolitiikka

- 6.–7.5. Nordic+-ryhmän osastopäällikkökokous, Helsinki
- 31.10.–1.11. Nordic+-ryhmän alivaltiosihteeritason kokous
- 22.–23.11. Nordic+-ryhmän alemman virkamiestason kokous

Tutkimus/korkeakouluyhteistyö

10.12. Pohjoismainen kehitystutkimus- ja korkeakouluyhteistyön asiantuntijatapaaminen, Tukholma

Pohjoismainen kehitysrahasto NDF

6.3. NDF:n johtokunta, Helsinki
10.–11.6. NDF:n johtokunta, Oslo
3.9. NDF:n johtokunta, Helsinki
5.12. NDF:n johtokunta, Helsinki

Pohjoismainen yhteistyö Maailmanpankissa ja alueellisissa kehitysrahoituslaitoksissa

31.1.—1.2. Pohjoismaiden ja Baltian maiden kehityspankkikokous, Tukholma

HORISONTAALISET KYSYMYKSET

Rajaesteet ja pohjoismaalaisten arkielämän helpottaminen

6.–8.2. Rajaestefoorumi ja rajaestekonferenssi, Kööpenhamina
8.5. Rajaestefoorumi, Kööpenhamina
2.10. konferenssi työvoiman vapaasta liikkuvuudesta, Kööpenhamina
30.10. Rajaestefoorumi, Oslo
19.11. Rajaesteseminaari, Tukholma

Kestävä kehitys

3.6. Kestävän kehityksen asiantuntijatyöryhmä (BU gruppen), Kööpenhamina

Pohjoinen ulottuvuus, lähialueet ja alueneuvostot

20.9. Neljän alueneuvoston kokous, Kööpenhamina

Nuorisoyhteistyö

18.–20.10. Pohjoismainen nuorisofoorumi GlobSol 2013, Espoo
24.–27.10. Nuorten Pohjoismaiden neuvosto PN:n 65. istunnon yhteydessä, Stortinget, Oslo

POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ ERI SEKTOREILLA

Kulttuuriyhteistyö

Kulttuuriministerineuvoston kokoukset (MR-K)

19.2. Epävirallinen kulttuuriministerikokous, Washington DC
23.4. MR-K1/2013, Tukholma
30.10. MR-K2/2013, Oslo

Kulttuurivirkamieskomitean kokoukset (ÄK-K)

7.–8.2. ÄK-K1/2013: Kööpenhamina

- 21.–22.3 ÄK-K2/2013, Tukholma
19.–20.9. ÄK-K2/2013, Lund
4.–5.12. ÄK-K2/2013, Kööpenhamina

KreaNord-johtoryhmän kokoukset

- 18.1. KreaNord 1, Kööpenhamina
23.–24.5. KreaNord 2, Gustavsberg
17.–18.10. KreaNord 3, Tukholma

Koulutus ja tutkimusalan yhteistyö

Koulutus- ja tutkimusministerineuvosto (MR-U), koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitea (ÄK-U)

- 13.2. ÄK-U, Kööpenhamina
19.3. Ylimääräinen ÄK-U, Kastrup
17.4. MR-U, Tukholma
12.6. ÄK-U, Visby
11.9. ÄK-U, Sigtuna
11.12. ÄK-U, Kööpenhamina

Konferenssit ja muut tapahtumat

- 3.5. Konferenssi rinnakkaiskielisyydestä, Kööpenhamina
7.5. Tasa-arvo esikoulussa ja koulussa, Tukholma
14.5. Kestävä kehitys Arktisilla alueilla, konferenssi Arktisen neuvoston kokouksen yhteydessä, Kiiruna
16.5. Huippukokous työstä ”Jobbtopmöte”, Tukholma
18–19.6. Tutkimuksen infrastruktuurit kilpailukykyisen yhteiskuntakehityksen vahvistajana, Lund
28–29.8. Kestävä pohjoismainen hyvinvointi, avajaiskonferenssi, Kööpenhamina
2.10. Seminaari hyvinvointialojen koulutuksesta ja säännellyistä ammateista, Kööpenhamina
9.–10.10 Nordic Master-ohjelma: juridiset ja hallinnolliset haasteet -konferenssi, Espoo
22.11. Yrittäjyyskonferenssi, Kööpenhamina
27.–28.11. Tutkimuksen infrastruktuurit, pohjoismainen yhteistyö ja tulevaisuus, Tukholma

Ympäristö

PMN-kokoukset

- 7.2. Ympäristöministerikokous (MR-M), Jukkasjärvi, Ruotsi
22.2. Ympäristöasioiden virkamieskomitean (ÄK-M) työvaliokunta, Kööpenhamina
22.3. ÄK-M, Kööpenhamina
4.6. ÄK-M työvaliokunta, Kööpenhamina
27.8. ÄK-M. Ängavallen, Ruotsi
26.9. AK-M työvaliokunta, Tukholma
29.10. ÄK-M, Oslo
30.10. MR-M, Oslo
30.10. MR-M ja PN:n ympäristövaliokunta, Oslo

Lisäksi PMN-ympäristösektorin työryhmät sekä puheenjohtajamaa Ruotsi järjestivät temaattisia kokouksia ja seminaareja. Suomen toimiessa johtomaana järjestettiin Genevessä 4.-5.11. ”Planetary Boundaries”-konferenssi yhteistyössä Stockholm Resilience Centerin ja UNEP:n kanssa.

NEFCOn hallitus kokoontui neljä kertaa, joista yksi kokous perinteisesti kohdemaassa - tällä kertaa Moskovassa, jossa mm. tavattiin Venäjän Federaation Luonnonvaraministeriön varaministeri Gizatullin.

Muita

- 21–23.8. Nordiskt Planmöte, Islanti
- 16.–17.9. Nordiskt Byggmyndighetmöte, Kööpenhamina
Nordic Built-ohjelman kokouksia

Elinkeino-, energia- ja aluepolitiikka

Elinkeinopolitiikan virkamieskomitean (ÄK-N) kokoukset

Elinkeinopolitiikan virkamieskomitea kokoontui tavanomaista useammin elinkeino- ja innovaatiopoliittisen yhteistyöohjelman valmistelun vuoksi.

- 11.2. Kööpenhamina
- 7.3. Tukholma, elinkeino- ja innovaatiopoliittinen konferenssi 5.-6.3.
- 6.5. Kööpenhamina
- 12.6. Tukholma
- 11.9. Kööpenhamina
- 18.10. Tukholma, ministerikokous 17.10.
- 4.12. Kööpenhamina

Energiapolitiikan virkamieskomitean (ÄK-E) kokoukset

Energiapolitiikan virkamieskomitea kokoontui tavanomaista useammin energiapoliittisen yhteistyöohjelman valmistelun vuoksi.

- 27.–28.2. Kööpenhamina
- 17.–18.4. Tukholma
- 12.–13.6. Tukholma
- 4.–5.9. Tukholma
- 18.10. Tukholma
- 30.10. Oslo
- 28.11. Kööpenhamina

Energiapolitiikan virkamieskomitean sähkömarkkinatyöryhmä, energiatehokkuustyöryhmä, uusiutuvan energian työryhmä ja harvaanasuttujen alueiden työryhmä kokoontuivat useita kertoja.

Aluepolitiikan virkamieskomitean (ÄK-R) kokoukset

- 27.–28.2. Kiiruna, kokouksen yhteydessä myös uuden ohjelmakauden käynnistystilaisuus
- 12.6. Tukholma
- 16.10. Tukholma
- 5.12. Tukholma, kokouksen yhteydessä ÄK-R:n ja Nordregion hallituksen yhteiskokous

ÄK-R:n asettamat työryhmät kokoontuivat useita kertoja vuoden aikana.

Pohjoismainen yhteistyö talous- ja finanssisektorilla

- 31.10. MR-Finans Oslo
- 12.2. ÄK-Finans, Kööpenhamina
- 10.4. ÄK-Finans, Helsinki
- 22.5. ÄK-Finans, Kööpenhamina
- 3.9. ÄK-Finans, Reykjavik
- 2.10. ÄK-Finans, Kööpenhamina
- 10.12. ÄK-Finans, Tukholma

Maa- ja metsätalous- sekä kalastus- ja elintarvikesektori

Maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikeasiain ministerineuvosto (MR-FJLS)

- 28.6. MR-FJLS kesäkokous, Åre

Toimeenpaneva virkamiestoimikunta ÄK-FJLS Eksekutiv

- 11.4. ÄK-FJLS Eksekutiv, Kööpenhamina
- 25.4. ÄK-FJLS Eksekutiv, Extraordinarie möte, Kööpenhamina
- 27.6. ÄK-FJLS Eksekutiv, Åre
- 3.9. EK-FJLS Eksekutiv, Visby, Gotland
- 25.11. ÄK-FJLS Eksekutiv, Kööpenhamina

Maatalouden ja metsätalouden virkamieskomitea (ÄK-FJLS maa- ja metsätalous) ja muut alan tapahtumat

- 17.4. ÄK-FJLS (maa- ja metsätalous), Kööpenhamina
- 13.–14.11. ÄK-FJLS (maa- ja metsätalous), Alnarp

Kalatalouden virkamieskomitea

- 28.2. ÄK-FJLS (kalastus ja vesiviljely), Kööpenhamina
- 28.11. ÄK-FJLS (kalastus ja vesiviljely), Lysekil

Elintarvikealan virkamieskomitea ja muut alan tapahtumat

- 24.4. ÄK-FJLS (Elintarvikkeet), Tukholma
- 22.10. ÄK-FJLS (Elintarvikkeet), Kööpenhamina

Pohjoismaisten ja Baltian maiden virkamieskomitea

- 31.1. NB8-FAFF, Tallinna

Muut puheenjohtajuuden kokoukset, seminaarit ja workshopit

NKJ

18.–19.6. Kööpenhamina ja Skåne
20.11. Oslo

NordGen

26.–27.2. Svalbard
3.6. puhelinkokous
9.10. Alnarp
5.–6.12. Alnarp

Sosiaali- ja terveystieteiden ml. tasa-arvoyhteistyö

Sosiaali- ja terveystieteiden ministerineuvosto (MR-S)

10.–11.6. Nacka, Tukholma

Sosiaali- ja terveystieteiden virkamieskomitea (ÄK-S)

26.–27.2. Kööpenhamina
18.–19.4. Tukholma
7.–8.11. Kööpenhamina

Konferenssit

21.–22.5. Kansainvälinen laaturekisterikonferenssi, Tukholma
30.9. Konferenssi vanhustenhuollon arvioinnista ja laadun seurannasta, Tukholma

Tasa-arvoyhteistyö

MR-JÄM-kokous 25.10. Tukholma

Nordic Cool -oheistapahtumat, Washington

28.2. A Prosperous Future for All - gender, climate change and biodiversity in a globalized world
7.3. Youth, internet and gender

CSW-oheistapahtumat:

6.3. Asiantuntijaseminaari: A Prosperous Future for All - gender, climate change and biodiversity in a globalized world , YK, New York
6.3. Ministeripaneeli: From Prevention to Response - Engaging Men and Boys in Preventing and Ending Violence Against Women and Girls, YK, New York
7.5. Koulujen ja esikoulujen tasa-arvotyön pitkän aikavälin menestystekijät-konferenssi, Tukholma
4.10. Tvärnordisk konferens om ligestilling i det moderne nordiske velfärdssamfund, Kööpenhamina
22.10. Deltid i Norden -konferenssi, , Tukholma

ÄK-JÄM-kokoukset

8.2. Kööpenhamina
15–16.4. Kööpenhamina

- 6.5. Tukholma
- 5.–6.9. Kööpenhamina
- 23.10. videokokous
- 28.11. Tukholma

NB8-virkamieskokous 8.5. Tukholma

Työelämää koskeva yhteistyö

- 16.5. Pohjoismainen työmarkkinakokous, Tukholma
- 9.10. Nuorten työympäristöä käsittelevä konferenssi, Tukholma
- 28.11. Konferenssi ulkomailla syntyneiden työmarkkinoille integroinnista, Tukholma

- 13.–14.3. Työmarkkinajaosto, Tukholma
- 4.–5.4. Työympäristöjaosto, Reykjavik
- 13.–14.5. Työoikeusjaosto, Bornholm
- 16.5. Arbetsmarknadsmötet, Tukholma
- 26.–27.5. Työelämän virkamieskomitea (ÄK-A), Tukholma
- 3.–4.6. EU-informaatioryhmä, Bryssel
- 26–27.8. Työelämän ministerineuvosto (MR-A), Övertorneå
- 18.–19.9. Työmarkkinajaosto, Kööpenhamina
- 8.10. Työympäristöjaosto, Tukholma
- 22.–23.10. Työoikeusjaosto, Helsinki
- 14.11. Työelämän virkamieskomitea (ÄK-A), Kööpenhamina
- 19.11. EU-informaatioryhmä, Bryssel

Lainsäädäntöyhteistyö ja muu oikeudellinen yhteistyö

- 6.2. ÄK-lag, videokokous
- 23.–24.4. ÄK-lag, Tukholma
- 30.9.–1.10. MR-lag, Norrtälje
- 12.–13.11. ÄK-lag, Tukholma

MUU Pohjoismainen yhteistyö

Kuluttaja-asiat

- 10.–11.6. Pohjoismainen kuluttajaryhmä, Karlstad
- 27.11. Pohjoismainen kuluttajaryhmä, Tukholma
- 28.11. Pohjoismainen kuluttajaverkosto, Oslo

Poliisiyhteistyö

- 21.–22.8. Poliisiylijohtajien kokous Reykjavik, Islanti
- 6.–8.5. Poliisijohtajakokous, Búðir, Islanti
- 9.–10.4. PTN päällikkökokous Köpenhamina, Tanska ja
- 29.–30.10. PTN päällikkökokoust Oslo, Norja
- 5.–6.11. Pohjoismaat-Kiina-kokous, Helsinki

Pelastusalan yhteistyö

Tammikuu	Pohjoismainen asiantuntijaryhmä, Voksenåsen, Norja
Huhtikuu	NORDRED Kontaktgrupp, Reykjavik
15.–18.4.	Korkean tason pohjoismainen valmiuskurssi, Långvik
24.–25.4.	Departementsmöte, Tukholma
Toukokuu	Pohjoismainen kriisinhallinnan sekä maanmittauslaitosten viranomaisten yhteistyöryhmä (GIS i krishantering), Reykjavik
12.–14.6.	Pohjoismaisten pelastusylijohtajien kokous, Reykjavik
3.6.	Pelastuspalvelusta vastaavien ministerien kokous Vaxholm, Ruotsi
Syyskuu	Pohjoismainen palonehkäisykokous, Snekkersten, Tanska
Syyskuu	Pohjoismainen pelastustoimen tilastokokous Nordstat , Tukholma
Marraskuu	Pohjoismainen kriisinhallinnan sekä maanmittauslaitosten viranomaisten yhteistyöryhmä (GIS i krishantering), Helsinki
Marraskuu	NORDRED Kontaktgrupp, Kööpenhamina

Rajaturvallisuusalan yhteistyö

23.9.	Pohjoismaiden rannikkovartiostojen päälliköiden kokous North Atlantic Coast Guard –kokouksen yhteydessä, Lissabonissa
-------	---

Maahanmuutto- ja kansalaisuusasiat

25.9.	Pohjoismainen virkamiestasoinen yhteistyöryhmä (NSHF), Kööpenhamina
26.9.	NSHF:n vuosittainen ministerikokous, Kööpenhamina

Yhteistyö saamelaisasioissa

4.–5.4.	Pohjoismaisen saamelaisopimuksen neuvottelut, Oslo
24.–26.9	Pohjoismaisen saamelaisopimuksen neuvottelut, Kautokeino